

Nicolae DUMITRU

*„Un om ce nu s-a odihnit o viață întreagă și l-a durut durerea
altuia, deci, ca o pioasă amintire, roagă pe urmași să poarte
doliu alb, căci neagră i-a fost viața și, deci, trebuie cinstită”*
Costică Ciobanu - Plenița

Costică CIOBANU-PLenița
- folclorist al Olteniei

Editura
ANTHEO
C R A I O V A 2 0 1 6

P
O
S
T
U
M
E

p

ISBN 978-606-93647-9-6
9 786069 364796

Centrul Județean pentru Conservarea și
Promovarea Culturii Tradiționale Dolj
Str. Alexandru Macedonski nr. 28, Craiova
Tel./Fax: 0351/176984; 0351/176985

Nicolae DUMITRU

Costică CIOBANU-PLENIȚA
- folclorist al Olteniei -
❖
POSTUME

Editura
ANTHEO
CRAIOVA 2016

Carte realizată de
CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI
PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE DOLJ
cu sprijinul
CONSILIULUI JUDEȚEAN DOLJ

Ediție îngrijită de:

Prof. Nicolae DUMITRU

Culegere și corectură texte:

Prof. Nicolae DUMITRU

Coperta I: Fotografie portret Costică CIOBANU-PLENIȚA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DUMITRU, NICOLAE

Postume : Costică Ciobanu-Plenița - folclorist al Olteniei /

Nicolae Dumitru. - Craiova : Antheo, 2016

ISBN 978-606-93647-9-6

821.135.1-84

Tipar și finisare: DeGrafo ADV, Str. Bariera Vâlcei nr.251 Craiova

Apărut: Octombrie 2016, DeGrafo ADV - Editura ANTHEO

Tipărit în 120 exemplare

Toate drepturile rezervate ©2016 CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE DOLJ

Responsabilitatea asupra conținutului acestui material/publicație/carte revine exclusiv autorilor.

Costică CIOBANU-PLENIȚA, nume de referință al folcloristicii oltene

În vara anului 2001 colectivul Centrului Creației Populare Dolj (astăzi Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj) și-a propus să dedice numărul 5/2001 al Revistei de etnografie și folclor „SUFLET OLTENESC“, fondată în anul 1927 și reluată acum în serie nouă, folcloristului oltean COSTICĂ CIOBANU, născut la Plenița – Dolj, întemeietor al Tovărășiei folcloriștilor olteni la 4 Ghenar 1927 la Ștefănești-Vâlcea, alături de alți mari folcloriști olteni.

Totul a fost posibil și pentru că în peregrinările noastre prin județ ne-a fost dat să întâlnim pe domnul profesor Nicolae MIU din Băilești care ne-a pus la dispoziție materiale originale privind viața și activitatea cunoscutului folclorist doljean, dobândite de la fiul acestuia, avocatul Ciobanu Ștefan, care a ținut mult ca eforturile tatălui său să vadă lumina tiparului și atunci ne-am hotărât să „ostenim“ mai mult asupra celor aflate din aceste documente.

Tot așa, în timpul în care am descins în comuna Plenița pentru studiul etnofolcloric cu tema „Tradiția și creația populară în satul românesc contemporan – zona etnografică Dolj“ aveam să întâlnim alți doi oameni de cultură, profesorii Elisabeta – Gina și Constantin Saliu care ne-au vorbit cu atâta patos despre personalitatea lui Costică Ciobanu – Plenița încât nu puteam să nu ducem la final străduințele noastre.

Ne-a șocat povestea dispariției casei părintești a folcloristului și odată cu ea și a bogatei biblioteci personale a lui Costică Ciobanu, istorisire a celor doi care i-au cunoscut familia îndeaproape: *„Eram în timpul orelor când a venit la mine cineva cu sufletul la gură și mi-a zis că locuința familiei Ciobanu a fost călcată cu buldozerul... Am fugit în locul acela și am găsit numai moloz și câteva dintre cărțile adăpostite în podul casei dărâmate... Între acestea și foarte puține exemplare din volumul „CUVÂNTĂRI ADÂNCI“ – Cântece din vechime culese dintr'un colț al Olteniei de Costică Ciobanu – Plenița – Cu un dicționar de provincialisme, volum editat în anul 1909 la Tipografia Sache Pavlovici din Craiova“* ne-a povestit domnul profesor Constantin Saliu.

Din această cauză nu mai există decât foarte puține exemplare împrăștiate cine știe pe unde...

Astfel ne-a venit ideea retipăririi acestui volum, la 100 de ani de la apariție, mai ales că asemenea culegeri de folclor, fie chiar și numai text literar, nu prea se mai fac, majoritatea tinerilor interpreți de cântec popular mulțumindu-se cu texte încropite de așa-ziii „creatori de folclor“.

Am considerat de datoria noastră, a celor care slujim într-o instituție de conservare și promovare a culturii tradiționale să nu lăsăm munca depusă de

înaintași în zădărnice și să o aducem în actualitate.

Mai ales că în județul nostru sunt foarte puțini folcloriști care au fost nominalizați în Dicționarul folcloriștilor, volum apărut prin strădania autorilor Iordan Datcu și S.C. Stroescu și care merită să aibă un loc al lor pe pământul pe care au călcat prima dată în viață.

Intențiile noastre au găsit ecou atât la urmașii lui Costică Ciobanu, este vorba de doamna Chiajna Streba, fiica sa, de domnul Dinu Ciobanu, nepotul său, dar și la autoritățile locale ale comunei Plenița, în special domnul primar Mihai Puiu Calafeteanu, care au îmbrățișat ideea ca volumul să fie retipărit iar în momentul lansării acestuia să fie instalată și o placă comemorativă pe locul fostei case părintești.

Această placă comemorativă pe care stau scrise următoarele:

**În vecinătatea acestei școli a fost casa din care a plecat spre lume
COSTICĂ CIOBANU-PLENIȚA
(n. 26.11.1882 – m. 03.08.1939)
- FOLCLORIST AL OLTENIEI -
„Fericită națiunea ce are asemenea oameni!“**

este amplasată în curtea școlii din Plenița, chiar în apropierea locului unde se afla casa părintească a folcloristului și a fost dezvelită în ziua de 15 decembrie 2011.

În ziua de 27 noiembrie 2007, în sala Căminului Cultural Plenița a avut loc evocarea folcloristului Costică Ciobanu, la împlinirea a 125 ani de la naștere. La acest eveniment a participat și doamna Chiajna Streba (fostă Ciobanu) singurul dintre urmașii direcți ai folcloristului, născută în anul 1927, dar și nepotul său Dinu Ciobanu, fiul avocatului Ștefan Ciobanu.

În cuvântul său doamna Chiajna Streba spunea: „*Urmașii lui Costică Ciobanu: fiiică, nepoți, strănepoți și stră-strănepoți mulțumesc tuturor celor care, azi 27 noiembrie 2007, au adus un omagiu înaintașului nostru!*

Viața și munca lui Costică Ciobanu este sumar cunoscută de urmașii săi, rezumându-se la câteva date indispensabile: a nașterii și a morții, a locului de baștină, ale studiilor sale, care sunt, de fapt, referiri ocazionale ale unor membri ai familiei noastre, martori ai vieții scriitorului.

Ceea ce am reținut este faptul că existența lui Costică Ciobanu a fost țesută de strădania istovitoare cărora nu le-au corespuns niciodată rezultatele.

Ca om, nu a fost împăcat cu sine. Poate realizările lui ar fi fost altele dacă moartea-i prematură nu ar fi întrerupt o viață care se definește prin năzuințe neîmplinite.

Destinul său ne apare ciuit și, de aceea, poate atât de patetic!... “

Printre culegerile folcloristului Costică Ciobanu-Plenița care nu au putut vedea lumina tiparului în timpul vieții sale și care fac acum obiectul acestui volum am descoperit și unele... **POVEȚE**, adresate copiilor săi și datate 2 iulie

1918 sub titlul „**Copiii mei**“. Am reușit să descifrăm manuscrisul și să transcriem aceste sfaturi care sunt universal valabile și care, urmate îndeaproape, ne fac pe toți mai înțelepți, mai umani.

Unul dintre ele, care spune așa: „*Voi care formați temelia națiunii căutați ca această temelie să fie mai tare ca bronzul și puneți ferești de argint și acoperiș de aur clădirii națiunii. Nu trăiți în lume ușurică și gândiți-vă că, dacă voi trăiți pe ușor, copiii voștri o s'o ducă greu, deci nu încetați un moment a răspândi aceste rânduri și celor ce nu le știu și, cu toții urmați-le întocmai, spre binele vostru!*“, m-a determinat să nu las nepublicate aceste POVEȚE și să le fac cunoscute cât mai multor semenii.

„*În testamentul moral adresat copiilor și în întreaga sa operă străbate spiritul moralității, punând la bază principiile iubirii, dreptății, modestiei, sincerității, a cultului muncii, a dragostei și credinței în Dumnezeu*“, declara profesorul Constantin Saliu.

Tot de la profesorul Constantin Saliu am aflat cum îl descria, într-o scrisoare, un văr pe folclorist: „*Costică Ciobanu era un om bun la suflet, vesel, nicidecum cuprins de sentimentul ambiției și egoismului, un om căruia întotdeauna îi plăcea binele și dreptatea.*“

Costică Ciobanu avea să moară departe de locurile natale, pe strada Ștefan cel Mare nr.11 din orașul Bazargic și a fost înmormântat în cimitirul acestui oraș. Pe cruce stă scris „Costică Ciobanu- Plenița – folclorist oltean“.

În cimitirul din satul Plenița i-a fost ridicată doar o cruce care amintește că această personalitate s-a născut aici și a murit departe de locurile pe care le-a prețuit atât.

Prof. Nicolae DUMITRU

Costică CIOBANU-PLENIȚA, folclorist al Olteniei

MOTTO:

*„Un om ce nu s-a odihnit o viață întreagă și l-a durut durerea altuia,
deci, ca o pioasă amintire, roagă pe urmași să poarte doliu alb,
căci neagră i-a fost viața, și, deci, trebuie cinstit.“*

O primă parte din viața celui evocat în prezenta expunere poartă cu demnitate pecetea umanismului românesc, dimensiune dată de preocuparea constantă față de cultura populară, chiar dacă ne-a lăsat numai o culegere de producțiuni populare, iar altele care n-au văzut încă lumina tiparului se pot lumina de data aceasta.

Valoarea colecției sale sporește dacă ținem seama că a fost întocmită la începutul sec. al XX-lea, la 57 ani de la apariția colecției lui Vasile Alecsandri, precum și de numele de referință ale folcloriștilor cu care a colaborat. Căci ce este, în fond, literatura populară altceva decât o sumă de valori spirituale rezultat al experienței omului simplu, însă foarte sensibil la preocupările și condiția sa în raport cu schimbările ce se petrec și implică aria propriei sale conștiințe.

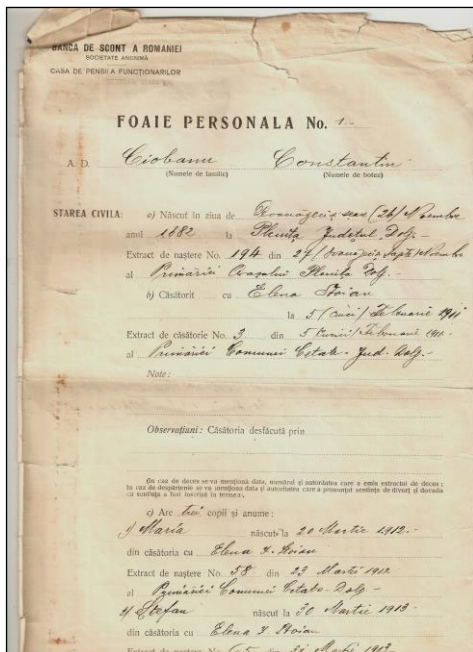
În cazul de față, pasiunea pentru folclor a fost trăită ca „o mângâiere sufletească“ ce avea să prindă contur într-o colecție publicată în anul 1907; peste 31 piese folclorice păstrate în manuscris, precum și în câteva conferințe „În laturea cântecului poporului“ adunat în Casa de Cetire Emil Drăgănescu din Cetate – fost judecător de instrucție la Judecătoria Craiova, cu merite în ridicarea culturală a poporului și care încă din timpul vieții dotase cu cărți de lectură biblioteca comunei Cetate. Cât de cunoscători de poezie populară erau acei ce se adunau în această casă de cetire nu știm, dar din conținutul conferințelor susținute de Constantin Ciobanu-Plenița înțelegem că autorul pune mare preț atât pe adâncimea textului, cât și pe melodia acestuia: „Mult onorate auditorii (formula de adresare a lui Constantin Ciobanu-Plenița) ... Mângâierea mea sufletească va fi prea mare când, cu o parte din cunoștințele mele voi fi de folos tuturor oamenilor mei alegând ca subiect ceva foarte adânc de care d-voastră ați mai fost puși în cunoștință în două rânduri de către maestrul G. Vulpescu în laturea cântecului poporului nostru pe care și eu l-am ascultat și prin cele ce v-aș arăta și să-l și secondez și să aduc și alte noutăți în domeniul cântecului.

A fost odată vorba, în plenum Academiei noastre, cum că poezia populară nu poate atinge frumusețea poeziei culte...

Onorate auditor, îi pare rău sufletului meu că melodiile se duc odată cu bătrânii și cu timpul... Din cele ce ați ascultat de la mine să vă aduceți aminte de un moșnegel cu care am petrecut câteva clipe de poezie... Eu nu știu de mă voi mai putea ocupa de cântecul popular, însă tineretul să-și reamintească că e păcat de asemenea comori să se piardă“.

Să înțelegem că a existat încă de acum în urmă cu un secol o îngrijorare legată de pierderea ori de alterarea cântecului popular?! Oricum, el a adunat folclor – cântec liric și epic – reținând ce spune, nu cine spune, pentru că, fără să fi fost folclorist prin pregătire, el a înțeles de la început „că a culege înseamnă a compara, a studia dacă alții au mai publicat așa ceva, căutând la înaintași“.

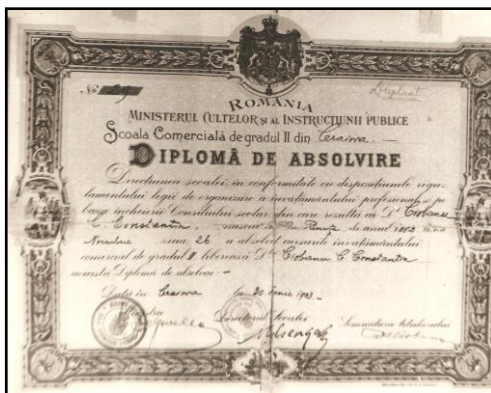
De aceea socotim acum, când au trecut 107 ani de la apariția culegerii sale intitulată „Cuvântări adânci – cântece din vechime culese dintr-un colț al Olteniei de Costică-Ciobanu Plenița“, publicate de tipografia Sache Pavlovici din Craiova în anul 1909, este de datoria noastră să observăm asupra contribuției lui Constantin Ciobanu-Plenița la înregistrarea, păstrarea și transmiterea folclorului literar, nu însă înainte de a evoca câteva momente din biografia lui:

Conform actului de naștere nr.94, eliberat de Primăria orașului Plenița, jud. Dolj, a văzut lumina zilei la 26 noiembrie 1882, în casa agricultorului Constantin Ion Ciobanu, în vârstă de 28 ani, și al Ioanei, în vârstă de 20 ani. Școala primară a urmat-o în comuna natală până în anul 1893, după care continuat să învețe la Liceul Carol I din Craiova ale cărui cursuri le-a absolvit în anul 1899. Sfârșitul de secol lăsa să se remarcă câteva meserii și profesii ce urma să înflorească în viitorul apropiat. Tânărul absolvent de liceu trăise și trăia încă într-o zonă în care comerțul cu cereale, prin Portul Cetate, era foarte activ, iar Băncile Comerciale aveau nevoie de oameni pregătiți în domeniul contabilității, ele-

mente suficiente care l-au determinat să urmeze cursurile Școlii Comerciale de gradul II din Craiova pe care le-a absolvit în anul 1903.

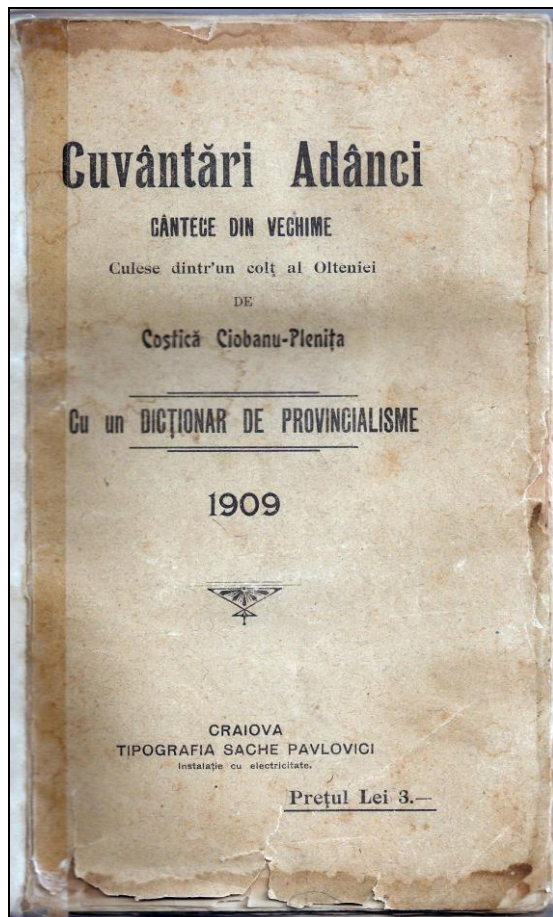
Evenimentele istorice din anii 1912-1913 au impus să fie mobilizat și încorporat la Regimentul 31 Dolj - Calafat, când a fost înaintat și la gradul de plutonier, la 23.07.1913, pentru ca la 28.11.1913, să fie înaintat la gradul de locotenent de rezervă, iar pentru fapte de vitejie a primit Decorația „Avântul Țării“. Timp de 20 de luni, între 15 august 1916 și 7

august 1918 a participat la luptele din Primul Război Mondial, ca Administrator-locotenent și a fost decorat cu „Crucea Comemorativă“ în 1916.

Evenimentele trăite în război trebuie să-i fi dat mult de gândit, de vreme ce la 2 iulie 1918 își așternea însemnările către copiii săi pe unsprezece pagini de hârtie, în manieră renașcentistă, din care reținem: „Eu, în viața mea, nu puteam concepe un măcel atât de grozav ca în războiul acesta. Credeam că era abatorului de oameni a trecut. Îmi închipuiam că omul nu poate să mai omoare și, când colo, acei care pretindeau că au dat lumină altor popoare, și s-au dedat la cele mai mari cruzimi, necruțând nici copiii din fașă“. În rest, conținutul însemnărilor în spatele cărora se ascunde un om de o sensibilitate aparte ce se poate citi de pe fața lui luminoasă, înzestrat cu ochi limpezi și priviri profunde, se referă la sfaturi pentru copiii săi într-o manieră testamentară.

Ajunși în acest punct al expunerii noastre este interesant să observăm contribuția lui Constantin Ciobanu-Plenița la păstrarea și transmiterea folclorului literar în timpul în care a colaborat la „Tovărășia Folcloriștilor Olteni“ și revista colaboratorilor la „Suflet oltenesc“, întemeiate de mai vârstnicul Teodor Bălășel – născut la 1869 – căruia i s-au alăturat C.S. Nicolăescu-Plopșor, B.F. Ciușanu, N.I. Dumitrașcu – născut la Boureni în 1888, cunoscut ca fiind cel mai harnic folclorist oltean, Gheorghe Dimitrescu-Bistrița, I. N. Popescu, Buliganu-Delagorj, Gheorghe Fierăscu, ș.a. Colaborarea cu societatea trebuie să fi fost foarte serioasă de vreme ce C.S. Nicolăescu-Plopșor întreține corespondență cu fiecare, în special cu Constantin Ciobanu-Plenița care trăia în Plenița și Cetate.

La dispariŃia revistei „*Suflet oltenesc*“. Constantin Ciobanu-PleniŃa nota: „Că pe noi ne-a făcut de basm, de pomină, ca să zic așa, o culegere de Ionescu Vâlcea, care a dus la groapă revista noastră „*Suflet oltenesc*“ căci a culege este a copmara, a studia dacă alŃii au mai publicat așa ceva, căutând la înaintași și, dacă găsești ceva asemănător spui variantă, nu numaidecât **Hait! Am găsît**. Respectiva dispariŃie se producea în 1927 și este un semn al colaborării lui Constantin Ciobanu-PleniŃa pe o durată de mai mulți ani cu folcloriștii olteni împreună cu care a contribuit, prin studii, la Monografia județului Dolj, vol. I, (Craiova).

Fără să fi fost folclorist prin studii de specialitate el s-a apropiat de folclor pentru că l-a înțeles fiindcă, el însuși, a trăit în mediul folcloric – nunțile, petrecerile, șezătorile – l-au făcut să iubească fără rezerve cântecul popular. Talentul cu care spunea și interpreta cântecul liric sau epic, l-au sensibilizat o dată în plus. La toate acestea, nu trebuie uitată educația realizată în școala timpului pentru care cultura populară era baza moralității sociale românești. Numai astfel judecând putem înțelege apariția, la 1909, a volumului „Cuvântări adânci – cântece din vechime culese dintr-un colț al Olteniei“ de Costică Ciobanu-PleniŃa tipărit la Craiova, la tipografia Sache Pavlovici.

Nu putem pătrunde în intimitatea culegerii fără să înțelegem conținutul din prefața cărții, în care se spune: „Au făcut ceea ce am făcut eu, au făcut mult mai bine și mai cu rost. Nu mă aștept la laude, ci, din contră, poate critici, căci e mai ușor a critica, dcât a culege. Nici la vreun câștig, căci sunt încredințat că aproape toate volumele ce am tipărit vor zace în rafturile librăriilor“. Că este adevărat eu sunt convins pentru că am fost de față când un buldozer a forțat pereții bătrânei case din PleniŃa, în podul căreia erau depozitate zeci de exemplare, care s-au scurs amestecându-se cu molozul și restul cărămizilor ce urma să fie încărcate în remorci și duse împreună cu alte gunoaie mai departe, spre a putea face loc următoarei construcții necesare unei imaginate industriei pe locul ce fusese expropriat, iar de față se găsea Ștefan Ciobanu, fiul lui Constantin Ciobanu-PleniŃa, care privea cu ochii înlăcrimați la scena desfășurării brutale a oricăror urme care ar fi putut dovedi că aici a locuit cândva un om care ar fi meritat altă soartă și al cărui nume rămăsese înscris pe o cruce din cimitirul orașului Bazargic.

În viața celui evocat s-au produs, începând cu anul 1928, evenimente care țin de întâmplări nefericite. Deși era stabilit în mediul rustic din această vatră folclorică oltenească, a trăit un moment tragic: copilul lui, Bucur, în vârstă de numai 5 ani, a murit, iar durerea a pus stăpânire totală pe sentimentele omului care trăia pentru oameni și, deși era în situație înfloritoare în familia lui, nu a putut suporta această pierdere care l-a determinat să părăsească zona și să se retragă în Cadrlater care fusese alipit României Mari după al doilea Război Balcanic, așa că, începând cu 1 august 1928 și până la 1 octombrie al aceluiași an, îl găsim revizor contabil și apoi director al Băncii Comerciale, sucursala Bazargic.

El însuși notează într-o scrisoare către soția sa: „Măine, 30 noiembrie 1928, plec la Bazargic, unde Dumnezeu mi-a dat locul ce-l merit în această lume“. După ce-i comunică cum s-a instalat ca director, adaugă: „Am fost la un cinematograful unde n-am văzut nimic, căci m-am gândit că la bucuria mea nu e părtaș ce am avut mai scump pe lume. Of! Și aceasta mă roade, mă doboară, mă nimiceste. Nu pot uita, și pace! Cum să fac să-l am la loc ca să pot să scap odată de munca sufletească ce am?“.

De la 1 iulie 1930 până la 25 aprilie 1939 a lucrat în sectorul Ministerului de Finanțe în postul de controlor al Sucursalei Bazargic, Sectorul Încasări și Plăți.

Dar, se pare, că neliniștea sufletească pe care o acumulase, accentuată prin depărtarea de vatra natală, începuse să-l apese și astfel, descoperim în el omul care voia să învingă dezrădăcinarea prin retragerea la Plenița. Așa că iată-l formulând o scrisoare către instituțiile financiare ale județului Caliacra cerându-le să-l elibereze din funcție și să-l recomande oficialităților omoloage de la județul Dolj pentru aceeași funcție. El invocă starea materială pe care o lăsase acasă: pământ nemuncit, abandonat și înstrăinat. Nu a mai avut timp pentru că, pe ziua de 24 martie 1939, medicul constata că C.C. suferea de pleurezie purulentă dreapta, în urma unei răceli, și de diabet. Boala a generat o complicație gravă care l-a dus la moarte în ziua de 3 august 1939, în vârstă de 57 ani.

ROMANIA

Comuna Bazargic
Județul Caliacra

EXTRAS DIN REGISTRUL STĂRII CIVILE PENTRU MORŢI PE ANUL 1939 -

Nr. curent	DATA înregistrării (ziua, luna și ziua)	ANUL, luna, ziua și ora morții	PRENUMELE, NUMELE, profesia, confesiunea și domiciliul	LOCUL și data nașterii	PRENUMELE și NUMELE PĂRINȚILOR	Pronumele și numele soției	Locul morții când nu s'a înregistrat în localitatea morții	Arătarea actului de verificarea morții	Evențuale îndreptări sau observațiuni înainte de semnare
4/4	4 august 1939	3 august 1939 ora 12	Constantin Ștef. Ciobanu meliorator ortodox Bazargic St. cel mare	Plenița Dolj 24.57	Cost. Ciobanu Doana	Elena Ciobanu		Proteje verificat de M. Popescu nr. 1588 la bazargic dim 4. aug. 1939	Declarație însc. făcând de Ștefan Ciobanu de 26 ani avocat. B. gic în St. cel mare II - Declarație însc. Ștefan Ciobanu p. el Ș. Lin le 1918 H. Popescu
MENTIUNI ULTERIOARE									

Se certifică exactitatea prezentului extras.
Dat astăzi: 3 august 1939

ROMANIA
OFIȚER AL STĂRII CIVILE
(4-3)

Notar
M. Popescu
Parafat OPR. A 4 (200 x 200)

Corpul neînsuflețit a fost ridicat din casa în care locuia pe strada Ștefan cel Mare, nr. 11, din Bazargic și a fost depus în cimitirul orașului, unde a rămas, credem, până azi, iar pe cruce scrie: „Constantin Ciobanu – folclorist oltean“, după cum își amintea fiul său, Ciobanu Ștefan, avocat și profesor de drept la Liceul Agricol din Calafat, care fusese martor la procesiune.

Reprezentanții C.J.C.P.C.T. Dolj au făcut eforturi pentru retrizarea interesului în păstrarea și promovarea folclorului oltenesc, iar în ceea ce-l

privește pe Constantin Ciobanu-Plenița, interesul a fost deosebit. Ca urmare, de data aceasta, se publică inclusiv materialul rămas nepublicat în volumul antum din 1909.

Admițând, prin absurd, că n-ar exista altcineva anume care să aibă ceva de adăugat la cele spuse de mine despre cel care a fost Constantin Ciobanu-Plenița n-aș putea să adaug, măcar în treacăt, câteva preocupări care-l recomandă ca umanist: îmbracă haina de pedagog a familiei din care face parte și, în manieră renașcentistă, alcătuind un discurs pe baza învățămintelor scoase din viață, le transmite propriilor copii cărora li se adresează cu formula „Copiii mei, încă de la 2 iulie 1918“.

Din relațiile cu fiul său înțelegem că tatăl lui a fost un iscusit filatelist și deținea clasoare întregi cu timbre românești începând cu epoca modernă a României, prezentată prin „*Capul de Bour*“, chiar și cu coliță. În acest timp a fost expert contabil și cetățean devotat României Mari.

Prof. Nicolae MIU

POVEȚE

2 Iulie 1918

Copiii mei,

A trecut timpul așa pe nesimțite. La vârsta la care mă găesc azi pot să vă dau multe învățături de folos, reieșite din lupta ce am dus-o cu viața până azi. Multe sunt adevăruri luate de la părinții mei, precum și de la lume:

* Nu avea încredere decât în părinții tăi, căci nimeni pe lume nu-ți dorește binele și fericirea decât ei. Te-au crescut și te învață calea ce trebuie să apuci ca să fii mulțumit în viață. Dacă nu vei asculta, vei vedea când vei fi mare, căci vei veni la ceea ce au zis ei și-ți va părea rău. Ca să nu te căiești, urmează îndrumarea lor; s-or fi gășind și părinți păcătoși – aceștia numai unul la un milion – dar să crezi, în mintea ta, că tot ei sunt bine-voitorii tăi.

* Nu-ți ascunde gândul tău față de ei, căci nu este altcineva mai presus decât ei și tine, și Dumnezeu te va pedepsi. Acesta este Dumnezeu care vede și aude toate. De vei face bine, el te va răsplăti; de vei face rău, te va pedepsi. Aceasta este și legea ce nu poate fi tăgăduită de nimeni, ca și aria ei atât de largă și, peste închipuirile tale, toate sunt la locul lor și-și îndeplinesc rolul lor. Vezi bine că tot ce El a făcut ți-încântă ochiul și te face să gândești că numai El e bun și bun trebuie să fii și tu. A avut grijă să te așeze în grădina Lui frumoasă – caută deci să fii demn de ceea ce El îți pune la îndemână. Deși nu te vei duce la biserica zid - făcută de oameni - niciodată să nu-l uiți pe El – care este în tot locul cu tine! Caută, de pe acum, de când mintea ta e fragedă, să înțelegi legile Lui – care sunt atât de respectate de tot ce vezi. Numai omul încearcă să facă și el legi, dar aste legi sunt departe de ale Lui. Așa cum El le-a așezat trebuiește să le cercetezi și vei ajunge să te minunezi de toate și vei simți cum suflul tău se înminunează și cum El va căuta să te conducă din ce în ce la mulțumire.

* Începe a învăța curățenia – și a corpului și a minții. Nu uita ca, de îndată ce-ai cetit aceste rânduri, să-ți îndepărtezi obiceiurile tale, căci urmând întocmai ajuți viața ta. Dumnezeu ți-a pus la îndemână toate. Nu uita că aerul ce-l mănânci întruna trebuie să fie curat. Ia toate măsurile ca să ajungi la acest scop. Bolile toate numai aerul necurat le aduce. Așa fiind, nu uita niciun moment, ca prima ta mâncare să fie curată. Întrebuințează apa la curățirea corpului, căci ea spală corpul tău. În fiecare dimineață, dacă nu poți spăla tot corpul, spală cel puțin bine părțile ce sunt mai în legătură cu aerul și, de două ori pe săptămână, neapărat tot trupul. Vei vedea că aceste frumoase povețe au să-ți aducă o viață lungă, plină de sănătate. Curățenia minții vine de la aceea a corpului. Judecă totdeauna sănătos care este răul și care este binele. De nu ești dumerit asupra lor întreabă părinții tăi. Niciodată să nu iei de bun la prima judecată binele – căci binele poate fi de scurtă durată și vai!, să vezi cu ce amar vine răul pe urmă și caută, ca în loc să ai căință fără îndreptare, mai bine să ai întotdeauna mulțumirea că în urma cercetărilor tale te-ai ferit de rău și ai căpătat binele și fii mândru de această descoperire, care are să te conducă și la alte acte

viitoare ale vieții tale. Cel ce scrie aici a trecut prin ceea ce treci tu astăzi și, vezi bine că, are toată dorința să-ți arate ție ce trebuie să faci. Dacă mintea ta concepe și mai mult ca el în bine, atunci vei fi tu mai fericit ca el și, nu uita a le scrie și spune și urmașilor tăi!

* Încrede-te pe muncă, căci numai ea doboară toate greutățile vieții tale. O zicătoare veche românească spune: „- Mă'nec Doamne!, iar El răspunde: - Dă din mâini, române!“ Uită-te, în toată zidirea lui Dumnezeu, că totul muncește: piatra, vântul, norul, furnica, albina, boul, oaia, cârțița, râma și, în sfârșit, toate vietățile. Vezi bine că asta însemnează lupta pentru trai. Ia pildă de la ele și fă cele ce sunt de trebuință, pune-le în munca ta. Cristos a zis că, cine nu muncește, să nu mănânce, și, deci vezi iar bine, că dacă nu muncești nu ai. Din avutul tău nu da celui pe care nu-l cunoști; strein nu aduce în afacerile tale și, nici pe moșie, slugii să nu-i lași nimic: ce are de făcut dă-i să facă și totul cu socoteală, căci streinul nu te crește ci te frige; dacă, în vreun caz, te-ai înșelat asupra celor spuse, izgonește-l, nu-l mai ține, căci, ceea ce n-a putut să-ți facă azi, sigur îți va face mâine; zisei că, din avut, să nu dai - și-i cunoscut că așa este - căci, atunci când tu nu vei avea, nu-ți dă nimeni și apoi câți nu trăiesc așa pe veresie și din munca altora. Când vezi omul la ananghie poți să-i dai, însă de-l vezi sănătos și bun nu-i da, căci așa se încurajează lenea și năravul de a-ți cere întotdeauna. Pe strein cercetează-l cine e și ce vrea. Observă însă că în lume răul stăpânește binele și șarpele încălzit la sân te veninează. Când ai, toți îți cer, dar mai bine nu-i da, ca să fie el necăjit iar nu tu amărât în urmă, când nu-ți va înapoia. Nu uita că: dai - n'ai! O pildă simplă și foarte cu tâlc este următoarea: doi vecini - unul muncitor și altul leneș - erau în bune relațiuni, până la vremea când celui muncitor i s-a scârbit cu atâtea împrumuturi ce-i folosise leneșului, și a pus capăt împrumuturilor; avea un măgar, pe care leneșul i-l cerea întotdeauna, legat la ieslea lui. Veni iar să i-l ceară: - Dă-mi vecine măgarul, ca să aduc lemne din pădure! - Aoleo, vecine dragă, tocmai acum îl dusei la pășune, că-i obosit! - De ce vecine mă minți, că uite-l legat la iesle? - Apoi, de vecine dragă, așa zic eu când nu vreau să-l dau năicui... Plecă leneșul rușinat și nu mai ceru nimic vecinului muncitor și dacă va fi avut și el cap și-o fi făcut, dacă nu, cum o fi tras, așa a ajuns - căci toată pasărea pe limba ei pierde și ce face omul sie își face.

* Munca și iar munca este arma care nu poate fi învinsă de nimeni. Acum, munca este de mai multe feluri și se face după localități. În țara noastră cea mai frumoasă, cea mai bănoasă, cea mai fără potrivnic este munca pământului. Știi tu, copile, că pe ea se reazimă toate celelalte; din ea se adapă toată omenirea, de la ea începe industria, de la ea începe întărirea familiei și rezistența statului.

* Ce-i mai frumos decât să vii în tot momentul în apropiere cu Dumnezeu și să te bucuri de toate bunătățile Lui? Întrebuințează toată mintea ta acestui scop și vei vedea că cele spuse aci sunt pline de adevăr.

* Ca și cultură pune de toate în pământ, căci nu știi căreia îi va merge mai bine anul acesta. În legătură cu ea, nu uita: oaia care-ți dă lână, calul care te poartă, vaca care-ți dă lapte și trăgători, găina care-ți dă ouă și fulgi. Pentru toate pune hrană bună și vei vedea cum ajută vieții tale, făcând-o lungă și plăcută. Pe lângă aceasta celelalte munci toate sunt bune dacă le faci cu pricepere și cinste.

* Fii cinstit și nu tăgădui hoția sub niciun motiv: hoții cu hoții și, la ocnă merită, acolo să stea.

* Nu fi pizmaș în viața ta și nu râvni și nici pizmui ceea ce este al altuia. De-ți place, căznește-te și fă și tu ce ai gând să faci și e bun; nu lăsa de azi pe mâine și nici altuia nu spune, căci s-au văzut în lume multe spuse și furate de alții și, le-au adus stare, spre amărăciunea căruia a spus. De nu vei putea singur, spune-o celui pe care-l cunoști de-aproape și se va lovi la suflet cu tine și pe care îl cunoști bine, altfel să știi că te vei căi. Ca să înlături căința, nu spune. De ai puțință încearcă zi cu zi și, dacă e ceva ce privește semenii tăi, bineînțeles că trebuiește spus și, de e bun, reținut, de e rău, cu puteri unite, combătut. Strânge orișice, din mica copilărie și până la sfârșitul vieții, căci mai multe trebuie după moarte. Nu te gândi ce va fi mâine ci întărește pe acel mâine cu azi - și așa zi cu zi - se face tare viitorul. Lucrurilor cele mai nebagate în seamă vin timpuri când li se însutește valoarea și, dacă nu li s-ar însuti, când îți va trebui știi de unde să-l iei. Câtă avere și câte multe aș fi făcut eu care scriu aci, dacă le-aș fi strâns în viața mea pe toate, ca de exemplu: cuie, mosorele de ață, jurnale, sfori, cutii de conserve, hârtii de orice fel, ace, fier armat și tot ce poate avea o întrebuințare, căci vine timpul când se face agurida miere și nevoia se face negustoreasă. Am trăit timpul când lipsa a scăzut valoarea banului, căci nimicurile, sau, mai bine zis la ceea ce am dat cu piciorul, au ajuns de mare valoare. Strânge deci orice și pune-l bine, căci îi vine lui timpul, dacă nu în timpul vieții tale, cu siguranță copiilor sau nepoților pentru care tu să fii lucașul conducător.

* Nu fi lingușitor! Of, ce urât mi-a fost omul acesta. I se zice „linge talere“ și nu merită nici măcar disprețul celui bun la suflet, deși aceștia reușesc multe în viață, atât ei cât și hoții; vine timpul ca să li se zică: „varsă lupe, ce-ai mâncat!“ Of, și ce urâte sunt acele momente și ce satisfacții vei avea tu cel care l-ai știut ce fel de stofă este!

* Cu cele ce te îmbraci, caută a învăța să le faci tu singur – vreau să zic, ca materii prime – și nu uita niciodată că, lucrul de casă pipăit de mâinile tale, va fi bun și trainic. Nu uita portul național și fugi de lux și modă. Moda s'o faci așa cum îți șade și nu părăsi niciodată costumul cu care îți stă și încălțăminte care-ți va ține piciorul sănătos și liber. Nu-ți schilodi piciorul cu ghete strâmte, căci odată făcute bătăături la picior te țin în chin toată viața. Nu tot ce vezi frumos pe dinafară este și înăuntru: „pe dinafară trandafir, iar la mijloc borș cu știr“ – și „nu toate păsările care zboară se mănâncă“ și „nici toate muștele fac miere“!

* Caută să nu pierzi timpul în zadar. Culcă-te devreme și scoală-te de noapte. Nu continua plăcerile trecătoare, căci ele scurtează viața.

* Fugi de cei răi și nu căuta locurile ascunse; dacă tu crezi că nu te vede nimeni te înșeli căci, îți spusei mai sus, Dumnezeu e în tot locul și El te va pedepsi; dacă nu atunci, mai târziu, căci El nu gonește cu armăsarul ci cu carul. Orice ai pe suflet arată părinților tăi și, pe cât cu puțință la amândoi; chiar faptele rușinoase, mărturisite cu inima curată, vor avea dezlegarea lor bună la părinții tăi. Nu face nimic fără să știe ei și, dacă ispita te împinge la ceea ce nu e bun și nu mărturisești, când nu te aștepți atunci vei fi pedepsit și cu atât mai aspru cu cât vei căuta a te ascunde atât tu cât și mintea ta. Mai bine o dojană de un minut decât amărăciunea întregii vieți. Ceea ce vrei să faci tu, părinții tăi au văzut și știu dacă e bună sau rea, spune-o lor – de e bine te vor încuraja, de e rău îți vor arăta calea bună. Ce fericit capul care va face așa! Ce fericiți părinții cu asemenea copii! Ce viață dulce vor

duce și, cum streinul de casa ta își va mușca mâinile, că nu va putea să-ți vorbească în taină fapte și vorbe ce nu ar primi nici el de la altul. Vorbă dulce și de îndreptare nu vei găsi decât la părinții tăi și la frații mai mari – afar' de ei nimeni în lume nu-ți dorește binele; aste cuvinte să le ai în toate clipele în minte și să nu te abați de la ele. Pe dată ce vei luneca va fi amar de viața ta.

* Ia din lume aceste toate, căci cel ce scrie aci le-a petrecut și a ales ceea ce este sfânt și bun ca să-ți arate ție calea binelui și-mi pare rău că nu-mi vin toate în gând să ți le spun acum, însă sămburele adevărului îl ai, deci ține-te de el spre fericirea ta! Zic, uită-te în natură și vei vedea multe, atât scârboase cât și dulci la privire. Din ele trage învățătura bună, judecând că toate au un rost. Scârba să rămână scârbă și cu rostul ei. Ești făcut ca să nu le vezi pe toate, însă nu ești făcut să le faci pe toate. Viermii într-un stârv au rostul lor; ca să ducă viață cele bune din stârv, ia ce e rău să piară. În această lume, unde totul nu e decât o transformare, tu să ai ochiul de artist și, dacă pe tine te-a lăsat Dumnezeu să fii stăpânul celor de pe pământ, caută ca să meriți acest nume.

* O viață cumpătată, însoțită de muncă te va face să nu-ți pară rău nici dacă mori, căci, în definitiv, tu nu te pierzi ci rămâi veșnic în viitor cu faptele tale bune. Dacă secolul tău n-ar fi ca cel care are să vie, nu te întrista, căci secolul tău este antemergătorul și, dacă sufletul tău va pluti undeva, se va bucura de ceea ce a lăsat aici pe pământ. Caută a-ți face tu singur viața cât mai plăcută. Viața se împarte în copilăria pe care s-o îmbogățești până la bărbăție cu cunoștințe sfinte și cu legi de la care nu trebuie să te abați și, dacă bărbăția, care face să simți, va veni de la sine cu bucuriile ei, ajungând la bătrânețe să citești în cartea vieții tale numai și numai binele făcut și dat urmașilor tăi.

* Nu fi fricos și, când e vorba de dreptate, să nu taci. Vorbește cu fruntea sus și nicidecum să nu pleci capul. Dreptatea este în luptă cu nedreptatea, însă întotdeauna ea va ieși ca untdelemnul deasupra apei. Ferește-te de judecăți, care-ți bat și punga și moralul. Nu-ți pierde timpul prețios al vieții, întrebuințându-l vei câștiga mult mai mult ca o judecată dreaptă.

* Ferește-te de datorii, căci ele înverzesc, nu se usucă. O dobândă cât de mică este o pierdere pentru tine. De ești silit s-o faci apoi cumpănește bine ce cale-apuci și, îndată ce ți-ai ajuns scopul, dă înapoi ceea ce ai luat.

* Nu lăcomi, căci, e mai bine să pierzi ce este al tău, decât să te arate altul cu degetul. Până la căsătorie, atât băiat cât și fată, să fii fără pată. Să n-aibă nimeni a te arăta cu degetul pentru vreo faptă de dragoste sau altele, căci de fetele proaste vorbește o întregă lume iar de cele cuminți se amărăsc că nu pot să le-aducă vreun greș pe cap; cu cât va fi mai cumințe cu atât va trăi mai bine în viitor, căci, de se întâmplă de cade în această patimă, când se mărită sau însoară – ori că ia ce nu-i place și gândul îi e la altcineva, ori că fata, prin prostii, amărăște zilele bărbatului toată viața – căci, se știe de toată lumea că, acest păcat nu este iertat niciodată, și să se aibă în vedere, mai ales de fete, că, odată ce ai călcat la o parte, nu se mai întâlnește cu ceea ce are mai scump, adică fetia. De aici vine și amărăciunea ei și a soțului și este zis, din bătrâni, că oricine ia fetia unei fete nu se „arănește“ toată viața, nici fata care în ascuns vine la bărbat fără această sfântă datorie, praful și pulberea se alege de acea casă și în veci nu va merge această casă. Deci, atât băiatul cât și fata, trebuie să păzească cu sfințenie virtutea lor și să nu ia în bătaie de joc

aceste zise căci așa vor fi dacă vor călca alături. Frumosul și frumoasa sunt pentru ei – și nimeni nu va întreba de casa lor ci de a celor cuminți. Dacă vor fi și cuminți și frumoși, apoi atunci ferice de casa lor. Ca un exemplu să vă dau pe înțeles, să se știe că dacă nu vei cunoaște tu băiat sau fată nimic din ce atinge taina dragostei până la timpul tău, chiar urâtă sau urât de vei lua pentru tine va fi cel mai frumos, căci negru e pământul și multă lume ține. Cea mai fericită viață este aceea care vine la timpul ei. Nu face nimic înainte de vreme și vei vedea ce roade dulci culegi.

Lovit de multe în viață n-am putut să aștern pe hârtie ceea ce am simțit și petrecut. Chiar timpul de față nu mi-ar îngădui ca să scriu acestea, însă neavând siguranța zilei de mâine, am spicuit câte ceva din prea multele ce am petrecut, căci, dacă Dumnezeu a dat omului mîntea, cel ce va avea-o, din aceste puține rînduri, va putea să-și facă o călăuză în viață și să poată scrie și povățui înmilionit mai mult decât mine.

* Filozofia vieții e ușoară numai atunci când păzești cu sfințenie legile lui Dumnezeu tu, omule, și, dacă nu-ți intră în cap acestea, judecă după animale care și ele sunt tot făptura lui Dumnezeu, deci, dacă vrei să nu devii vită, și vita ți-e stăpână, că așa vei merita când nu vei alege ce este bun din legile lui Dumnezeu. Fii deschis la mîntea ta și cu ochiul tău pătrunzător pune și pecetluiește pentru veșnicie sublimul în viață, pe care tot omul e dator a-l avea. Cum greu nu este a avea binele, odată ce-l apuci, caută de păstrează-l; o lume de oameni luminați îl propovăduiesc - caută și vestește lumii să și-l însușească. Cu multe povețe petrecute de alții și căpătate de tine acum, vei putea și fără multă carte a învinge totul în viață făcând-o plăcută.

* Nu zice niciodată că ești sătul de viață și nu cădea în disperare. Ești făcut ca să lupți. Încearcă din nou și vei vedea că numai fricoșii și mințile seci nu reușesc în viață. Cercetează tot ce te înconjoară: piatră, floare, copac, animal și vezi rostul lui. Te vor minuna furnica și albina, trandafirul și tămâioara. Toate aceste plăceri te vor îndumnezei și nu vei ajunge niciodată ca să zici: sunt sătul de viață, vreau s-o arunc! Lasă ca sfârșitul să vie el, dulce și așa cum este înfăptuit el de Dumnezeu și gândește-te că toate în lume sunt trecătoare, însă în această trecere își are și ea scopul și rolul ei.

Deși n-am pătruns tot ce secolele anterioare mie au produs, totuși sunt mulțumit azi că am ajuns să cunosc și să discut cele ce mă înconjoară.

* Dacă ai, și dragostea de învățătură te atrage, sfatul meu este a căuta întotdeauna învățătura reală, potrivită. Aceasta să-ți fie baza; de vei ști fă celelalte, nu strica și, cu atât mai mult le vei căpăta pe acestea din urmă, cu cât vei ști pe cele reale.

Vei fi deci folositor urmând învățăturile acestea scrise și de alții – familiei tale și statului în care faci soroace.

Fericită națiunea aceea ce va avea asemenea oameni! Ea nu va da înapoi și, gândește-te, și puțin mai particularist să fii, adică să dorești ca nația ta să fie nu peste celelalte, cum au văzut în secolul prezent unii în fruntea celorlalți, căci dacă altul dorește ceva ce e bun pentru ai lui, de ce tu n-ai dori nației tale, căci poporul român este de viță și sămânța bună niciodată nu se pierde. Să fii egoist și, deci, zic ca numai poporul meu să fie așa cum mi-l închipui, deci această ambiție să fie o lege a

voastră copii. Lege – căci streinul nu te crește ci te frige și când i se prezintă ocaziunea te lovește.

Eu, în viața mea, nu puteam concepe un măcel atât de grav ca în războiul acesta. Credeam că era abatorului de oameni trecuse. Îmi închipuiam că omul nu poate să mai omoare și, când colo, acei care pretindeau a da lumină altor popoare azi s'au datat la cele mai mari cruzimi, necruțând nici copiii din fașă. Asistând la asemenea cruzimi nu mă opresc a spune că nu se știe ce va aduce viitorul, deci, pregătiți-vă din vreme sufletește și materialicește, ca să puteți ține piept oricând aceluia ce ar răvni la bunătățile voastre și să fiți întotdeauna pregătiți. Cum de nu vor mai fi asemenea măceluri nu strică chibzuiala, căci paza bună trece primejdia rea și buturuga mică răstoarnă carul cel mare.

Las în seama istoricilor să judece pe cei vinovați. De acolo veți culege, dacă doriți, multe date și fapte, ceea ce vreau a vă spune, pregătiți-vă prin cuminenție pentru orice caz.

Am avut o viață absolut bogată, pe cinste. Deși am fost înșelat în toate credințele mele nu vreau să disper. De voi trăi sunt convins că mârșavii și atentatorii cinstei și averii mele vor fi răsplățiți. Am arătat de multe ori și eu cu degetul pe cei ce au făcut fapte mârșave și am combătut cu toată puterea vieții mele aceste acte și nu cred că-mi voi da sfârșitul până ce, toți acei ce m-au atacat, nu vor fi la locul lor. Dumnezeu răsplătește și eu sunt cu desăvârșire mulțumit că nu m'am abătut din calea ce mi-a dat-o însuși părinții mei, părinți de o mare valoare. Așa cum au fost, mi-au deschis drumul în lume, vreau să zic, nu așa... cărturari..., dar cu bun simț și cinștiți.

Cum zisei, puține apucați de scris aici, dar, vă rog, nu lăsați nepătrunse acestea puține și, de câte ori aveți a face ceva, gândiți-vă la cele scrise și nu uitați o clipă măcar aceste povețe. Vă vor întări, vă vor aduce bucurii și vă vor face stăpâni pe voi. La faptele rele, cum stă stânca de nu răspunde când tu ai vrea să-i vorbești, așa și voi să vă prefaceți. Să nu auziți, să nu vedeți; să scoateți din minte absolut acele vedenii ce vor să vă arunce în prăpastie și să urmați calea ce vă va croi aceste puține rânduri.

Eu, cel ce scriu, în dorința ca tot omul țării mele să le știe, de aceea am subliniat aci aceste mici povețe. De mă va ajuta Dumnezeu să trăiesc, să mai pun multe pe hârtie, iar de unde nu, de mic început să vă fie vouă la toți căci scumpă este mintea.

Omul cel mai frumos la chip este acela care are minte, nu cel frumos la chip și strâmt la minte.

* Caută să se zică despre tine că ești frumos la minte, cumpănit la vorbă și bogat în fapte. Faptele, fapte bune să fie rodul muncii tale și înarmat cu acestea vei duce dulce viață.

* Voi care formați temelia națiunii căutați ca această temelie să fie mai tare ca bronzul și puneți ferești de argint și acoperiș de aur clădirei națiunii. Nu trăiți în lume ușorică și gândiți-vă că, dacă voi trăiți pe ușor, copiii voștri o s'o ducă greu, deci nu încetați un moment a răspândi aceste rânduri și celor ce nu le știu și, cu toții urmați-le întocmai, spre binele vostru.

* Blestemat fie acela care va aluneca de la toate aceste aprecieri și de la acele ce sunt în binele lui și nu sunt trecute aci!

Costică CIOBANU-PLenița

Cântece, altele decât cele publicate de Costică Ciobanu-Plenița și rămase în manuscris.

Noi n-am făcut decât să scriem la mașina de scris, păstrând ortografia, punctuația și forma cuvintelor – adică n-am intervenit în text.

Cântecele au fost culese în perioada 19.09.1917.

I. BALADE MIU (variantă)

Foaie verde meri domnești,
Din oraș, din București,
L'ale case mari domnești,
Car' se văd în Văcărești
Aici-n deal la București
De n-ai chip să mai trăiești!
Dar în ele cine șade
Caimacamii târgului,
Sfetnicii-mpăratului
Ca stâlpii pământului.
Foaie verde foi de tisă
Mare casă mi-este-ntinsă
De mari boieri mi-e cuprinsă
Dar de masă ce mănâncă,
Numai cegă și pătrungă
Galbenă de caracudă,
Sălăiaș, pește de-al gras.

.....
Icre negre de morun,
C'am auzit din bătrâni
C'ala e pește mai bun.
Dar la masă cine-mparte?
Sorioara Miului,
Ibovnica domnului.
Cine bea și ospăta
Dar vorba care-o vorbea
Tot de Miu că l-era.
N'ar putea să-l dobândească
C'ar ști cum să-l legumească
Știi, ca gaia puișorul,
Și ca lupul mieluşelul,
Și ca ursu strugurelu
Sau ca stârcu' boboiașu'
Când mi-l gonește prin lac
Și-i dă câte-un cioc în cap.
Și mi-l scoate pe uscat

Și mi-l mănâncă cu drag.

.....
Fata mare mi-auzea
Cată, f... mumă-sa,
Cum vorbește de neica
Mâine-i pierde viața.

TREI FETE SURORI

Lele de trei flori,
Joi în sărbători,
Glas de cântători,
Trei fete surori,
Mi-a plecat la flori,
Flori ca să culeagă,
Cununi să-mpletească
Luni să logodească.
Ele că-mi pleca
Nimic n'auzea,
Nici cocoși cântând,
Nici dulăi lătrând,
Nici văcar hăind.
Fete că mergea,
Ele mi-auzea,
De-un cuc ce cânta.
Fata cea mai mare
Mi-apucă la vale
Vedea-o-ași de jale.
Fata mijlocie
Vedea-o-ași prin vie,
Pe cum să rămâie.
Fata cea mai mică
`mi-apucă prin luncă
Tot prin brazi mărunți
Prin codri cărunți.
Măi!
Fata mare ce'mi făcea?
La cuc se ducea
Din gură-mi zicea:
-Cuculețule,
Gingășelule,
Frumușelule,
Imbriorule,
Mítitel la stat

Dulce-n sărutat;
Mititel la trup,
Falnic la cuvânt,
Pupu-te'n guriță
Și sub aripită
`n limba roșioară
Ia-mă'n gherișoară
Scoate-mă la țară
Să-ți fiu surioară.
Cucu' răspundea:
-Nu te scot la țară
Că am surioară.

.....
Fata mijlocie
Mi-a ieșit din vie
Și mi-i cuvânta:
-Cuculețule,
Gingășelule,
Mult frumosule,
Ia-mă'n gherișoară
Și du-mă la țară
Să-ți fiu verișoară.
Cucu-i răspundea:
-Nu te scot la țară
Că am verișoară.

.....
Fata cea mai mică
La cuc se ducea
Ș'astfel cuvânta:
-Cuculețule,
Gingășelule,
Lasă-te de vale
Ia-mă'n gherișoare
Scoate-mă la țară
Să-ți fiu soțioară.
Cucu de-auzea
Peste cap se da
Voinic se făcea
În brațe-o lua
Și mi-o săruta.
Acas' se ducea
Mă-si că-i spunea:
-Maică, maica mea,
Alt voinic de-afară
Mi-este soțioară.

Mi l-am găsit eu
Dat de Dumnezeu
Să-i dăm miere de roi
Să şadă la noi,
Şi cu miez de nucă
Să nu să mai ducă.

KERA KERALINA (variantă)

Foaie ş'o sulfină,
Mai în jos de schilă,
Unde-i apă lină,
Lină şi blajină,
Bună de'ncărcat
Şi de descărcat.
Încarcă-mi-se'ncarcă,
Tot doauă mahoane,
Noauă galioane,
Cu fir ibrişin
Şi tutu de-l bun;
Topuri de bumbac,
Tot marfă pe plac...
Dar cine le'ncarcă?
Un arap ciudat
Negru şi buzat.
Când te uiţi la dânsu'
Nu poţi ţine râsu'
Şi el când strănută
Căinii întărită.
Sara când venea
El lucru lăsa
La crâşmă-mi trăgea
Crâşma Kirealinei.
Kera Kiralinei
Figură de zână,
Tânăra zambilă
Din ţara română...
.....
Cel arap că'mi bea,
Bea şi ospăta,
Nici bani nu dădea!
Iae el când pleca,

Punga desfăcea,
Mâna că băga,
Aur că scotea
Pe jos arunca...
Kira aduna
Șorțu' și-l umplea
Arapu' tot bea,
Bea și chefuia
Kerei că-i zicea:
-Keră, Keralină,
N-ar fi, neică, bine
Să mă iei pe mine?!
Kera-i răspundea
`n față-l scuipa:
-Măi, negre, arap
Figură de drac
Unde ai văzut
Ori ai auzit,
Zână românească
`n țară arăpească?
Arapu-i zicea
Și mi-o dezmierda:
-Vino, tu, cu mine
Că mult ți-o fi bine.
Că eu, că ți-oi face
Plăpumioara ta
Și cu perina
Aur, ibrișin
Și galbeni mărunți
La Arap sunt mulți!
.....
Kera se'ncânta
Pe arap l-asculta
Și cu el pleca...
`n urma lor venea
Venea frații Kirei
Bandiții Brailei.
Acas' ajungea
Din gură striga:
-Keră, Keralină,
Sora noastră bună,
Deschide ușa
Să-mi bag hasnaua!...

Kera nu răspunde,
Că n-are de unde.
Muma lor ieșea
Cu mân'arăta,
Arăta cu mâna
Și spunea cu gura
Unde este Kera:
Pe Dunăre-n jos
Un arap scârbos
S'a dus cu folos.
Plecau frații Kerei
Doi șerpi ai Brăilei,
Caic că-mi scoteau,
Caic de argint,
Nu s-a pomenit.
Măre, că-mi pleca
Vântul că umfla,
Kaicul pornea
Pe-arap l-ajungea
Tocmai la Măcin
La locul cel bun.
Aproape'mi trăgea
`n caic să suia
Arapu'mi dormea
Kera îi cânta.
-Ridică, soro, capu'
Ca să tai arapu'
Să te scap de dracu'!...
Kera se ferea,
Atunci Din cânta,
Constantin lovea
Arap' mi-l tăia
Capu'i reteza,
`n mare-l arunca...
Ce-o alege vântul
Să mănçe pământul
C'așa a zis Sfântul!...

*Titi Ilie Sandu
Popești – Vlașca*

JIANU

Foaie verde d-un lipan
-N'ați auzit d-un Jian
Și d-un hoț de căpitan
Care umblă prin păduri
Cu paisprezece panduri
Numa'n ghebe și poturi
Găitan în cusături?...
Umblă ca niște turbați
Sacă boieri la fिकाți!
Foaie verde dedețel
Colea'n vale'n Cornățel
Frumos doarme'un voinicel
Cu căciulița de jder
Cu cojocelul de miel,
Mă duc, mamă, după el....
-Ba, ba, ba, măicuță, ba!
C'ala e hoțu' Jianu
Care bate cu tufanu'
Și ține pisma cu anu'!...
C'a iubit fete de Jii
Și le-a lăsat cu copii:
Câte fete sunt pe față
Toate's cu copiii în brață;
Câte fete sunt pe dos
Au lins sare și s'a'ntors
Toate's cu copiii morți.
.....
Unde Oltul se cotește
Iancu calu'și potcovește
Cu potcoave de argint,
Cuiele de sârmă'ntoarsă
Taie la pulbere groasă.
Când la Olt,
Oltul vărsat
Iancu de-a dreptul c'a dat...
Se făcea că zăbovea
Și la podari că striga:
-Măi, române,
Măi, podare,
Trage podu' la liman!

N'ai auzit d'un oltean
Și d'un hoț de craiovean?
Trage podu' mai de-a drept
Că-ți trântesc un glonț în piept,
Ori te culc, ori te deștept!...
Trage podu' mai la vale
Că'ți răcesc un glonț în șale!...
Dar podaru' zăbovea
`n mâna poterii să-l dea;
Jianu tot pricepea:
Decât să mă rog de prost
Mai bine voinic, ce-am fost...
Decât o para la pod
Mai bine cu Murgu'nnot...
Odată să năvăja
Și pe Roibu'ncăleca_
-Pun'te, Roibule, pe lat
Și mă scoate la uscat
Ca și când eram dănac!

Tache.....
Sadova – Dolj
Colonista-Petia Caliacra

CÂNTECUL NAȘULUI (baladă variantă)

Foaie verde flori domnești
În oraș la București
`n ale case mari, domnești
În curte la Glișor Vodă
Stau carete tăbărâte
Tot de nuntă sunt gătite,
Că se`nsoară Iancu Vodă
Și-l cunună Petru Vodă.
Dar fata de unde-o ia?
Din oraș din Dobrogea.
Din piscu` Călinului,
Din inima câmpului.
Ia fata Letinului,
Fată de Letin bogat
În lege nebotezat.
Ei cu nunta că`mi pleca...
Pleca nunta la Sâmpetru
Și-abia-ajungea la Sâmedru.
Dar nașul unde-l făcea?
In inima câmpului
La lacul cocorului.
Letin mare grijă-avea,
Mai de noapte se scula,
Cu ocehanul se uita,
Vedea că s`aprofia.
El atunci că poruncea,
Ca să-ncuie porțile,
Să puie lacătile,
La toate colțurile
`ntărea strejuirile...

.....
Iată nunta c-a venit
Și la poartă s-a oprit.
Să vezi Letinu` bogat,
În lege nebotezat,
`n gura mare c`a strigat:
-Cine este mirele?
Mirele, ginerele
Să s`aleagă din nuntași,
Din nuntași, din călărași,

Și să'nalțe mâinile
Ca șoimul aripile,
Să deschidă porțile,
Să bage carâtele,
Celea cu cocoanele...

.....
Mirele când auzea
Buza'n patru că'i plesnea
Și ca varga tremura,
Nu știa'ncotro s'o ia.

.....
Iar nașu-său că'i zicea:
-Fine, nu te speria,
Roagă-te la Dumnezeu
Să trăiască nașu-tău,
Și la Maica Precista
Să trăiască nași-ta!
Fă-te nun în locul meu,
Și eu mire-n locul tău,
Că ne-o ierta Dumnezeu...
Pân'om lua mireasa
Vorba o să mearg'ășa.
`n picioare se scula
Să se-aleagă din nuntași,
Din nuntași, din călărași,
Și pe cal încăleca,
Pe-un cal negru dobrogean...
Trei încercări mi-și făcea,
Spumă pe el să făcea.
Și Letinul că privea...

.....
Nași-atunci ce făcea?
Spuma de pe cal o lua
Și la ziduri o trântea
Sloi de gheață să făcea.
La Dumnezău se ruga
Cruce cu dreapta'și făcea,
Pinteni calului punea
Vitejia că și-o da,
Zidurile că sărea:
C'ășa'i românul făcut,
Zidurile le-a sărit.
De pe cal descăleca,

Drumul calului că da
Prin curte de să plimba,
Și la porți să rezeza,
Mâna pe topor punea
Porțile că le tăia,
Lacătii le spârgea,
În sabie să răsma,
Cu țignalul fluiera,
Toată nunta că intra,
Cai la grajduri așeza
Pe nimeni nu întreba.

.....
Să vezi Letinul bogat
Nici atunci nu s-a lăsat
Înc'odată l-a ncercat:
-Care este mirele?
Mirele, ginerele,
Pe cal să încalece
Și să saie buțile
Să scoată vinurile
Ca să bea cocoane!...

.....
Atunci că se întrista
Și viața că și-o da:
-De-oi muri chiar spânzurat
Numai pe finu' să-l scap!
Calu' că se împlimba
Trei cavaleu că punea
Și la bine că mi-l lua.
Prin curte că să'implimba
Și din gură necheza...
De trei ori c'a'ngenuncheat
Pământu' l-a sărutat,
La Dumnezeu s'a rugat:
-Doamne, te rog, să mă scapi
Din ce foc am mai intrat!...
Iar Dumnezeu ca un sfânt
S'a coborât pe pământ,
Puteri calului dădea
Buțile că le sărea.
Pe urmă descăleca
Și hârdaie c'aducea
Mâna pe topor punea

Cepurile le tăia,
Drumul vinului că da
Vin cu hârdaie căra;
Vinul prin curte curgea
Știi, ca Jiul că-mi mergea...
Cocoane la mas' ședea...
.....
Să vezi Letinul bogat
Nici atunci nu s-a lăsat:
-Care-mi este mirele?
Mirele, ginerele
Să-mi taie cuptoarele
Și să scoată pâinile....
.....
Ginerele ce-mi făcea?
Atunci s-ambiționa:
-Că nu sunt eu sluga ta!
Dete pâinile afară
Și le puse pe tarabă...
Și-un bou la fript a băgat,
Cocoanele de-au mâncat,
Supă bună cu orez
Care-n lume n-a mai fost!...
Mânca și să ospăta,
Lăutarii că-mi cânta,
Horă mare să făcea...
Iar Letinul bogat
Nici atunci nu s-a lăsat.
Trei fete că alegea,
Trei fete de o culoare,
Din tinere domnișoare;
Tot un foc
Tot un port.
Letinul bogat
'n horă că intra,
Pe mire-l chema:
-Care e ginerele?
Ginerele, mirele
Să-și aleagă mireasa!....
Ginerele ce făcea?
Sabia că și-o scotea
Și din gură cuvânta:
-Care este mireasa

Vie să-mi pupe mâna!...
C-am o sabie spurcată
Care taie cap de fată...
Mireasa ce mi-și făcea?
Din horă să desprindea,
Înaintea lui mergea,
Mâna dreaptă-i săruta.
Iar nașu-său ce făcea?
Un măr de aur scotea
`n mâna miresei că-l da.

.....
Atunci Letin ce-mi făcea?
În odaie se-ncuia...

.....
Naș' pe mireasă lua
În mâna mirelui o da...
Nașe-sa că porunca:
Guler, cămașă rupea
Ca pe-un copil dezbrăca,
În guriță-l săruta
Și nuntași împodobe...
Postavuri că-mi îmbrăca:
Tot postavuri de mătasă
Care-n lume nu fusasă;
De cum era nuntașu'
Așa-i da și postavu'...
Și pleca la București,
L'ale case mari, domnești
Frumoase și zugrăvite
De mireasă sunt gătite.
Sfoară-n țară că mi-ș da
Toată lumea că venea
Nuntă mare că vedea,
Mai mândră și mai frumoasă
Din România aleasă.

.....
Bea lumea și petrecea
C'a luat mireasă din strinătate
Cu amar și cu năcaz,
Cu ajutorul lui Dumnăzău
N-a gândit finului meu...
Să ziceți, boieri, amin
C-a fost cântecul deplin.

Mai dați cu plosca cu vin,
Vă cânt altul mai bătrân...
Și mă plătii cu cântecul
Ca lupul cu urletul.

Tache

ȘARPELE

Foaie verde dedețel
Supt umbră de stejeler
Frumos doarme'un coconel,
Coconel din legănel.
Nimenea nu-l mângâia,
Numai ghiata mumă-sa,
Drept la el că să ducea
Țâța'n gură că'i punea
Și proclētu' nu sugea.
Țâța'n patru că'i spârgea
Tot trupul se-nvenina
Mă-sa rău să năcăja;
În troacă mi-l așeza,
Cu picior mi-l legăna,
Cu gurița'l blestema:
-Nanu-mi-te, luni-mi-te,
Pui de șarpe sugru-mi-te!
Pui de șarpe balaur
Cu capu' ca de taur,
Cu trei coade de aur!...
Șarpe crește, voinic crește,
Șarpe se bălăurește,
Voinic se iortomănește...
Când de vârstă se făcea
El pe cal încăleca,
Picioru'n scară punea
Și trăgea de să ducea
La Dunăre, la câmpie
Unde fir de iarbă nu e,
Numai câte-o colelie
Bate crivăț, mi-o adie;
Și mergea... ce mi-și mergea
Ochi'nainte și-arunca,
Vedea gura șarpelui,

Știi, ca para focului;
Și din gură că-mi zicea:
Cată... mumă-sa,
Ori București s-a aprins,
Ori ursari mi-au tăbărât,
Ori procletul mi'a sosit!

.....
Și mergea ce mi-și mergea
Și cu Proclēt să'ntâlnea.

Dar șarpele că-i zicea:
-Măi, tânăr de moldovean
Cu cal galben dobrogean,
Dă-te jos să te mănânc
Că mie mi-ești dăruit
De când erai copil mic;
Din braț de la maică-ta,
Cu picior te legăna,
Cu gura te blestema:

-Nanu-mi-te, lunu-mi-te,
Pui de șarpe sugă-mi-te!...
Pui de șarpe balaur
Cu capu' ca de taur
Cu trei coade de aur...

Dar voinicel ce-mi zicea:
-Tu voinic și eu voinic
Car' pe care ne-om răzbi
Tot un voinicel mi'o fi!...

Așa, șarpe d'auzea
De otravă să umplea,
Jumătate'l înghițea,
Jumătate nu putea
Tot de arme ferecate,
De curele crucișate...
Dar un pustiu de albiu
Șade'n gușe ca un frâu
Și raza pintenului
Șade'n gușa șarpelui...

.....
Foaie verde bob năut,
Pe cel drum mare, cotit,
Cu troscot verde'nvălit,
Tare venea de-un voinic,
De-un voinic, de-un moldovean

Pe-un cale negru, dobrogean...
Coama-i bate botnița,
Și codița pojar verde
Și din fugă nu să vede.
Să ruga'l voinic de moarte,
Să-l scape din gură de șarpe:
-Ți-oi fi frate pân'la moarte!...
Voinicelul că-mi striga:
-Măi, tinere moldovean,
Pe cal negru, dobrogean,
Mult mi-ești câine și dușman,
La inima ta 'iclean...
De-ai făcut vreodată bine,
Fă, și-acuma pentru mine,
Scapă-mă din gură de șarpe
Să-ți fiu frate pân' la moarte!...
Să vezi șarpe ce'i zicea:
-Măi, tânăr de moldovean,
Pe-un cal negru, dobrogean,
Bate calu', ține drumu',
Că de'oi sta, m'oi mânia,
Pe-astă coadă l'oi'noda
După tine m'oi lua,
Viu, întreg te'oi îmbuca
De s-o duce pomina!...
.....
Moldoveanu' ce'mi făcea?
Bătea calu', ținea drumu'
Și mergea milă de loc,
L-ajungea d'un dor și-un foc...
Cată, f.... mumă-sa...
Prin câmpuri că m-am născut,
Prin câmpuri că mi-am crescut,
Nici-un bine n'am făcut!...
Să ruga-l voinic de moarte,
Să-l scap din gură de șarpe!...
Și șarpele ce făcea?
El, mare să năcăja,
Pe'l voinicel mi-l lăsa
După moldovean să lua...
Și mergea ce mi-și mergea
Ochii-n urmă și-arunca,
Vedea gura șarpelui,

Sus la coada calului;
Și mergea ce mi-și mergea
Ochii-n urmă și-arunca,
Vedea gura șarpelui
Sus la sapa calului,
La colțul zăbunului,
Unde'i păs voinicului...
Moldoveanu' ce-mi făcea?
Mâna'n cizmă că băga,
De'un gârbăcel că'mi scotea,
Gârbăcel de bumbăcel,
Pe la vârful mi-e plumbuit
Cu cinci litre de argint;
Când odată că mi-și da
Pe sub burtă, pe sub șa,
Pe negru mi-l atingea...
Punea narea pe negară
Să'l arunce'n aia țară!...
Trage vânt pe sub oblânc
Și coada fuilor în vânt
Și fugea cu-așezământ
Cari n'am văzut de când sunt!...
Dar, unde că să ducea?
La Ciolpan, la crucea'naltă,
La trestia cea uscată,
De multe belele dată,
Unde mai scăpase-odată...
Voinicelul ce-mi făcea?
Iască pe mușchiu' trăgea,
Foc la trestie că da,
Foc din nouă părți îi da.
Și șarpele că'mi sosea,
Năvală'n trestie da,
Cu codița că'mi plesnea,
Focul de mi-o coprindea,
Trestia de mi-o pleca,
Și pe el să scutura
Ochii din cap că'i sărea...
Moldoveanul ce făcea?
Paloș din teacă trăgea
Și pe șarpe-ncăleca,
Patru grămezi că-l făcea
Și de el se curăța...

Cine pe drum că trecea
De sănătate-i ruga!...

.....
Mă plătii cu cântecul
Ca lupu' cu treapădu'
Vânător că-l dobândește
Dă pielea și să plătește;
Pielea-o dă la tăbăcar,
Carnea o dă la fierari,
Mațele pe la cobzari.

Radu

VOINICEL OLEACH

Verde sălcioară
Sus la Indioară (Ildioară),
Jos la Scărișoară
Voinicel se'nsoară;
Voinicel Oleach
De blagă bogat,
De masă sărac,
De tată prădat,
Dumnezeu i-a dat,
Ca unui Oleach
O mândră frumoasă
Nu'i la noi în plasă;
Voinicel Oleach
Mândră că și lua,
Mândră ca a lui
Nu-i a nimănu!...
Mândră și frumoasă
Nu-i la noi în plasă!
Avere-mi lua:
Nouă mori într-un zăplaz,
Nouă vii într-un pârleaz,
Cu aracii lungi,
Cu strugurii dulci;
Cu aracii'nalți,
Cu strugurii spârți;
Cu aracii groși,
Cu strugurii copți.
Nouă mori în vânt,

Nouă sub pământ
Măcina argint;
Cu piscoaia la fereastră
Aruncă argintu'n casă
Și mi-l pune drept pe masă;
Nouă mori pe pârâu
Măcina la grâu...

.....

Hoții de Seteni
Și de Nadoleni
La bir mi'l puneă,
La bir, la șosea
Și la dangara.

.....

Nuntă că'mi făcea,
Dator rămânea
800 de lei,
Numai gălbenei;
Galbeni venetici
De o sută cinci,
De schimbi să mănânci,
De bir nu mai plângi!...
Oleach să gândea
Și să sfātuia:
-Să vânz pe maica?!
Prea mi'o fi păcat...
Mama m'a făcut,
Taica m'a crescut...
-Să vânz pe taica?!
Prea mi'o fi păcat...
Taica mi-e bătrân,
Nu cosăște fân,
Ia la preț puțân.
O să vând pe mândra mea
Să'mi plătesc datoria
Și toată curamana
Ce-am făcut-o cu mândra!

.....

Mândrei că-i spunea:
-Mândro, mândra mea,
Tu să te gătești,
Să te premenești
Ca noi să mergem

La târg, la Târșor,
La târgul cu flori,
Că sunt negustori!...
La târg să ducea,
De mână mi-o lua,
În obor intra
Pristav că pune
Trei zile de vară
Și de primăvară,
Trei zile de toamnă
Și'o noapte de iarnă
Că este mai mare!
Pristav că striga:
-Hai, la mândre de vânzare,
Pe aur și pe parale!...
.....
Nimeni să găsea,
Nici adeverea
Să cumpere mândra...
Târziu să isca
Tot d'un turculeț,
Unul albior,
Mult mi-este cu dor;
Nepotul lui Ciupăgel
Se teme Giurgiu de el!
-Voinice Olece,
De ți'e mândra de vânzare
Să-ți dau galbeni și parale?
-Mi-este mândra de vânzare,
Să-mi dai galbeni și parale!
-Să așterni și epângeaua
C'oi să'ți dau cu tiștereaua
Pân' ți'oi umple epângeaua!...
Oleach ce-mi făcea?
Banii că și'i lua,
Turcu-mi rămânea,
Mândra că'și ducea,
'n odaie o băga,
Năvălea și-o săruta...
Mândra-i răspundea:
-Turculețule.
Mittelule,
Frumușelule,

Gingășelule,
Falnic la cuvânt,
Mititel la trup,
Mititel de stat,
Dulce'n sărutat;
Hai, să ne'ntrebăm
Din ce neam suntem
Prea ne-aseamnă...
Eu sânt fata popii Oprii
Din Țara Moldovii,
Dar tu?
-Păi, eu sunt fecioru' popii Oprii
Din Țara Moldovii!...
Turcii m'au robit
De când eram mic.

.....
Frați buni să găsea
De tată, de mumă
Frățiori pe lume!

.....
Turcu' ce'mi făcea?
Dup' Oleach să lua
În gura mare că'mi striga:
-Olece, Olece,
Cumnate Olece,
Banii ce ți-am dat
Eu te-am înzistrat
Ca pe-un bun cumnat!...
Mândrulița ta,
Surioara mea,
Mult mi-a secat inima
Și-o fi sacă cât lumea!

*Radu Mitroi Lăutaru
Perii Broșteni – Teleorman*

II. POPULARE

Lele, lele, lin pelin

Azi mi-e nor, mâine senin,
Trei tovarăși am la drum:
Unu-i Din și Constantin,
Cu frate-său Dragomir,
I-am trimis la Severin
Să-mi aducă buți cu vin,
Boloboace cu pelin
Niște răchiaș de'l bun
Să bem, să ne veselim,
De nimica nu gândim.
Foaie verde matostat
Dar nu știu ce s-a-ntâmpat,
Ori că caii le-au furat,
Ori că hamuri le-au tăiat,
Chirigii s-a-mbătat,
Buți cu vin că mi-au vărsat,
Poate d'aia'ntârziat?!
Până caii mi i-au strâns
Soarele la prânz s-adus;
Și până mi i-a-nhămat
Soarele mi-a scăpătat.
Și-am zis verde bob năut
Bată-te crucea, drum lung,
De când merg și nu te-ajung!
Dacă văzui și văzui
Că nu-ți dau de căpătâi,
Detei hart și tăbărâi
La marginea drumului,
La umbra pelinului,
Sub creaca sovârfului,
La inima câmpului.
Foaie verde trei lămâi
Pusăi șaua căpătâi
Ebâncele le-așternui,
Cu dragostea mă-nvelii,
Puțințel de ajunii...
Peste noapte mă sculai
Urechi'n vânt mi-arunca
S-aud țaca țacănind

Pe Murgii iară rupând
Și pe Șarbul priponit
Cu priponul de mătăsă
Împletit de mândra-n șasă;
Cu priponul de argint
Face dără pe pământ
Cum n-am văzut de când sunt,
De când maica m-a făcut!...
Mâna-n pripon mi-arunca,
Pripon trage, pripon vine,
Vezi că Murgul nu mai vine,
C-o fi priponul tăiat,
A dat hoții, m-a furat,
Și m-a lăsat lemn uscat.
De n-o fi priponul rupt
Trag nădejdea de găsit
Ici în deal la Câmpulung.
Lele verde avrămeasă
Trecui podu' pe la leasă,
M-ajunsă un dor de casă,
De copii și de nevestă.
De-o fi dor de la copii,
Să pui șaua și să mâi;
De-o fi dorul de la tată
Să mâi calul, să-l fac apă;
De-o fi dorul de la mumă
Să mâi calul, să-l fac spumă;
De-o fi dor de la nevestă
Să las calul, să mai pască
Și eu să mă odihnesc
Că neveste mai gălesc!...

Foaie verde și-o sipică

Arz-o focul noaptea mică,
Ziua pe șosea m-apucă
Venind de la ibomnică,
E frumoasă puica, pică!
Lasă ziua să m-apuce
C-atunci 'i dragostea dulce.
Foaie verde trei spanace
De-ar fi noaptea trei conace
M-aș duce și m-aș întoarce
Ca să văd mândra ce-mi face.
Să mă duc și să mă-ntorc
La ziuă să fiu la loc
Să jure cătunul tot
Că nu m'am mișcat deloc.
Să jure și-o cătuneancă
Care mi-a fost mie dragă!...
De dragă ce-mi era dragă
Mi-o purtam cu basma neagră
Și cu șorțuleț de stambă
Car' mi-o vede mi-o întrebă:
-A cui ești fetiță dragă?
-A lui cu cămașa neagră...
Nu-i neagră, nici castanie,
Tocmai cum îmi place mie.

*Titi Ilie Sandu
Popești, Vlaşca.*

Foaie verde flori domnești

Mariță de la Ionești,
Ce tot stai și te gândești
De nu te căsătorești?
-Ba eu stau și mă gândesc
Că nu știu ce nemeresc;
Că nemeresc vreun stricat
Să-mi dea palme peste cap...
Foaie verde de-o sipică
Are neica ibovnică
Tocmai la Urzica Mică.
Foaie verde lin pelin
De m-ar chema Constantin,

M-ar purta fetele-n sân.
De m-ar chema Nicolae
S-ar ține fetele droaie.
Pe văru-l cheamă Ion
Iubește cu capul gol;
Pe mine mă cheamă Marcu
Fug fetele ca de dracu',
Dau băieții cu ciumagu'
De se minună tot satul.

Foaie verde mărgărit

Și băgai cu cucu'n plug
El să cânte, eu s-ascult.
Doru' să țâie de coarne,
Dragostea să puie boabe;
Niște vite ostenite,
Niște boabe risipite...
Foaie verde de trei mure
Plecai astăzi prin pădure
Și luai pe mândra cu mine
Să-mi cânte puțin, dar bine
Că nu știu moartea când vine
Și mă ia de lângă tine.

Lele verde trei smicele

De la o samă de vreme
Nu mai știu vorbele tele
De sunt bune, de sunt rele,
O să-ți dai seama de ele
La vreme de judecată
Unde merge lumea toată;
Unde merge bun și rău
Acolo să merg și eu...
Să spui tu, să spun și eu
Să vedem cui șade rău.
Tu femeie, eu flăcău,
Tu cu cosișoara albă,
Eu cu mustăcioara neagră,
Bată-te de hodoroagă
Și tot tu te faci de treabă!
Femeie de cinci copii,

Eu acu' iubesc întâi.
Lele, lele, bob năut
M-am gândit, m-am socotit
C'am să mă las de iubit
Și-am să mă fac om cinstit;
Om cinstit și bun de casă
Cu șapte mândre la masă;
Om cinstit și bun de muncă
Cu șapte mândre pe luncă.
Lele, verde de-avrămeasă
De la noi a treia casă
Mă roagă vecina noastră
S-o fac din fată, nevastă!...
Eu, de rugămintea ei,
O băgai într-un bordei,
I-așternui frunze de tei
Și mi-o-nvelii cu vizdei,
Mă iubii cu dumneaci!...
-Bine e fată, nevastă?!
-Dumnezeu să-ți facă parte
De lumânare la moarte,
Mi-ai luat junghiul din spate!...
Să mai vii și mâine seară
Să mi-l iei și pe-l din șale!...

Radu

Și-am zis verde trei smicele

Plec la câmp să tai nuiete,
Câmpul plin de viorele...
Mă gândii, ce fac cu ele?
N-o să fac nescai saiele
Să bag armăsari în ele,
Să necheze și să zbiere...
Și-am să culeg viorele
Și'o să le fac chiticele
Să le-mpart la vecinele;
De-o fi vecina urâtă
Să-i dau chita vestejită
Și legată cu răchită;
De-o fi vecina frumoasă
Să-i dau chita mai aleasă
Și legată cu mătăasă,
Mă bagă devreme-n casă

Și-mi pune cinstită masă;
Eu mănânc și mai rămâne
..... lipsește textul
Radu

Cine iubește și tace
Nici dracu' n-are ce-i face;
Cine iubește și spune
Acela nu e om pe lume...

Și-am zis verde și-o mălură
Astă seară, o săptămână
De când vorbeam gură-n gură
Și ne dam mână cu mână
Când stătea murgu-n grădină
Și mi l-a prins o vecină
Cu frâuțuț pe mână;
Și l-a dus la primărie
Să facă ispașă mie...
Ispașă de 10 lei
Mândro, pentru ochii tăi.

CODRUL
Cât mi-ești, codre, de frumos
Iarna putrezești pe jos!...
Codre, nu te lăuda
Că ți-i frunza și iarna
Verde ca primăvara...

Dete frunza ca petacu'
Și ierbulița ca acu',
Să intru'n codru, săracu'...
Radu

Ocolii peste tot locul
Să iasă din mine focul;
Focul din mine nu iese
Că sunt mâncat de neveste.
Cât mi-e muntele de-nalt
Tot praful l-a scuturat,

Numai la inima mea
Ce s-a pus nu se mai ia.
Și s-a pus de-o boală grea
Dorul și cu dragostea
Trimise de mândruța
Săruta-i-aș gurița
Sara și dimineața,
Peste zi totdeauna
C-așa-mi cere inima.

Aoleo și iar mi-e rău

Pe luna lui Dumnezeu
Că n-a ieșit cum vreau eu,
Ce-am iubit să fie-al meu
Și să mor când 'oi vrea eu!...

.....

Doamne, să nu mă omori
C-am iubit două surori,
Una pe drum călător
Și-alta-n grădina cu flori!...
Dar eu nu sunt vinovat
C-amândouă m-au rugat;
Două surori și-o cumnată
Și pe soacră câte-o dată...

.....

Bate-mă, doamne, să mor
Pe brațele cui mi-e dor;
Bate-mă, doamne, să zac
Pe brațele cui mi-e drag!

Și-am zis verde-o viorea

Ce ochi negri-are mândra
Să-i vândă, i-aș cumpăra;
Cinci sute de lei aș da,
Măcar m-aș împrumuta,
Ochișori aș cumpăra;
Că neica e amator
Să-și cumpere ochișori,
Dacă știu că sunt marghiol
Și la cuvânt dulcișor.

Radu

Și-am zis verde foi de pruni

Omule, cu caii buni,
Vii să facem schimb în drum;
Că și caii mei sunt buni,
Dar sunt osteniți de drum,
Că vin de la Severin,
De la nunta lui Mărin
Cu butoaie de pelin
Și cu creci de trandafir
Să-i miroase lui Mărin.
Că, drag mi-a fost cu caii buni,
Caii buni și hamuri bune
Și căruța să răsune,
Să mă duc cu mândra-n lume;
O căruță dobrogeancă
Și-o mândruță brăileancă,
Căruța să-mi sune bine,
Să mă duc cu mândra-n lume;
Și să-mi sune la ocoare,
Să scol pe mândra din țoale;
Și să-mi sune la opor
Să scol pe mândra din somn
Desculță, cu capul gol
Să-mi dea guriță că mor.

Radu

Femeia care-i urâtă

Nu-i păcat s-o dai pe râpă
Că nici câinii n-o mănâncă,
Umblă cu rachiu în sticlă
Aoleo, mult ești urâtă!...
Femeia care-i frumoasă
N-are pagubă la casă
Găsește pâinea pe masă.
- Stai, bărbate, și mănâncă,
Pâine e pe săturat,
Găina de căpătat
Și e mai mare păcat!...
Bărbatul acre-i urât
Pune-i curmul, ia-l de gât,
Scoate-l sâmbăta la târg
Și strigă-n gurița mare:

-Hai, la bărbat de vânzare!
Dac-ai vedea și-ai vedea
Lasă-i prețu-ntr-o para
Să te scapi de satana.

TEIȘORUL

Foaie verde mărgărit
Teișorul mi-a-nflorit,
Mi-a-nflorit, s-a scuturat
Și puicuța m-a lăsat;
Nu m-a lăsat cum se lasă
Ci c-un greu oftat la masă.
Aveam și eu într-o vreme
Un puișor la plăcere
Și l-am pus în colivie
Ca să-mi cânte numai mie,
Dar de la o vreme-ncoace
Puișorul văd că tace.
Aveam și eu într-o vreme
Un puișor la plăcere,
Dar dușmanii când au vrut
Într-un ceas ne-au despărțit.
Crăpi, pământe, și plesnește
Că puica mă părăsește;
Mi-a zburat puiu' cu ața
Tocmai când a fost dulceața.

.....
Și îi dau zahăr pisat
Ca să-mi cânte mai cu drag;
Dar de la o vreme-ncoace
Puișorul văd că tace
Ori gurița nu-i mai place?
Nici nu bea, nici nu mănâncă,
Numai cu ochii se uită.
Bine-mi pare, pui dorit,
Stai la noi, dac-ai venit;
Stai la noi, nu mai pleca,
Că mi-ai secat inima.

Pantazie

CODRUL ȘI OMUL

Foaie verde-a bobului
Dă, doamne, și omului
Ce i-ai dat și codrului!
Codrului i-ai dat frunza
Și omului dragostea;
Codrului i-ai dat verdeață
Și omului bătrâneță;
Codrului i-ai dat năie
Omului supărări grele;
Codrului i-ai dat cărări
Și omului supărări;
Codrului i-ai dat rugină
Omului inimă bună.
Foaie verde trei sulfine
Ferice, codre, de tine
Că nu-mbătrânești ca mine.

Maria Niveală

Bodăești, Dolj.

III. POPULARE – HAIDUCEȘTI

OLTUL

Oltule pe matca ta,
Dar-ar Maica Precista
Pe unde trece luntrea
Să rămâie pulberea
Să-mi crească și răchita,
Să-mi puieze lupoaica
Să trag eu cu flinta-n ea,
S-o jupoi, să-i iau pielea,
Să-i fac mândrii-o malotea
Cu floarea cât palma mea,
Să-mi intru'n codru cu ea,
Să se minune lumea
Și de mine și de ea!

.....
Arză-te focu' fâgui,
De ce n-ai venit să-mi spui
Când ți-a dat muguru-ntâi
Să-mi iau armele din cui,
Să le pui pe lângă mine,
Să văd dacă-mi șade bine, of!
Foaie verde de-o mălură
-Moș bătrân cu barbă sură
Spune-mi, caii când se fură?
-Noaptea pe fulgerătură
Când e nor și când e bură;
Când cântă cocoși o dată

Tu să fii cu ei în baltă;
Când cântă de două ori
Să fii, neică,-n Roșiori
Să-ți numere gălbiori,
Numai galbeni venetici
De câte-o sută și cinci,
Să tot schimbi și să mănânci
Și să bei, să nu mai plângi;
Numai galbeni turalii,
Toți luați de la beșlii...

Radu

BATĂ-L SFÂNTU' ȘI LUMINA

Of! of!

Bată-l sfântu' și lumina
Cui a pus vița cu mâna,
Să curgă vinu' ca gărla...
N-a pus-o cu târnăcopul
Să curgă vinul ca Oltul,
Să bea voinicii la codru,
Să se sature norodu'...
Unii sapă până mor
Și-alții beau cu capul gol,
Desculți de câte-un picior
Și pun mâna pe topor,
Sai, vere, că te omor!...

.....

Lele, lele bob năut
-Măicuță, când m-ai făcut
Bine, mamă, ți-a părut!...
De ce nu m-ai strâns de gât,
Să dai cu mine-n pământ,
Să nu trăiesc amărât...
Amărât și necăjit
Să ies din codru la câmp
Cu purcelu'n disagi fript;
Armele s-au mucezit,
Rachiașul s-a coclit,
Vinu'n ploscă s-a tresvit!....
Foaie verde dedițel
Rău trăiește, vai de el,
Să bea vin de-l oțărâl
Și cu șorici de purcel
De intră deștu' prin el.

.....

Foaie verde ca mālura
Să mai dați cu udătura
Să-și ude și neica gura!...
Foaie verde oșinteavă (iarbă moale)
Maica, taica, toți mă-ntreabă
Care muncă mi-e mai dragă?!
Ori la muncă, ori la luncă,
Ori cu capu-n orlăgiugă (crâng)
Să pui coadă la măciucă,

Să-mi apuc drumul la luncă...
Bat-o-n cap de treabă lungă!...

.....
Maica mă mâna la sapă,
Lungă-n coadă, nu mi-e dragă...
Sapa-i lată, coada-i scurtă,
Rău mă zdruncină la burtă;
Sapa-i lată, coada groasă,
Rău mă zdruncină la oasă!
Ziua-i mare, soare tare,
Dă-le focului parale
Că le iau cu socoteală
Și le beau cu-a mulțumit
Parcă n-am gustat nimic!...
Taica mă mână la plug,
Nu știu boii să-i înjug,
Nici resteie să le-nfig;
Eu i-njug cu coadele,
Ei se-ntorc cu coarnele
De să-mi spargă mațele,
Să-mi răpuie zilele!
Câte găuri sunt la plug
Toate mă trimit la crâng
Să tai cuie să le-astup
Și nuiele de potânc.
Plugul mi-este goangă ra
Merge de-a-nderetelea;
Cu coarnele dindărăt
Mă lovește drept în piept,
Să mă dea pe brazdă mort...
Să vezi vite omorâte
Și bucate risipite;
Ori să face-ori nu se face
Creștinu' nădejde-mi trage!...

Radu

IV. HAIDUCEȘTI – HOȚEȘTI

Când eram copil de-o lună

Smulgeam fagul într-o mână,
Smulgeam fagul din tulpină
Și ieșea pe loc fântână.

.....

Să pui șaua pe Sarga
Să trec Dunărea cu ea,
În oraș, în Dobrogea,
La Marița olteanca
Că dă vinul cu vadra
Socoteala n-o mai ia.

.....

Și de vreți să trăiți bine
Haideți, voinici, după mine
Să vă dau rachiu și pâine!...

.....

Foaie verde de-un susai
Sub umbrița unui plai,
Frumos ară-un plug cu cai;
Frumos ară și brăzdează
Voinici la codri-ndemnează.
Cum sunt surii de la roată
Mi-au secat inima toată;
D-apoi roibii de la cloț (inăditură)
Buni ar fi de niște hoți;
Și-apoi murgii dinainte,
Ia, luați, băieți, aminte!...
Ia, de stați pân' o'ndăra
Ei în fiară i-or băga
Să mi-i dați la mâna mea,
Să mi-i trec în Dobrogea
La Marița olteanca!

Radu

V. CUCUL

Cântă, cuculețule,

Toate diminețile
Prin toate grădinile,
Să te-audă mândrele,
Mai cu drag copilele
Cealea mitetelele
De le răsar țățele
Și sunt tari ca nucile...

.....
Lele verde de alune
Cucule de la pădure
Cu gura plină de mure
Jumătate cu căpșune,
Mânca-ți-aș limba din gură
Să rămâi numai cu ciocul
Cum am rămas eu cu focul.

Lele verde foi și-a metru

Veni postul lui Sâmpetru
Năpusti cucul bungetul,
Și turtureaua vâlceaua,
Și neicuța poteceaua.
S-a dus cucul drăgălaș
Și-a lăsat puii golași,
Și-a lăsat puii sub cuib,
Pitulicea i-a găsit
Și de suflet i-a crescut;
Cu lăcuști și cu gândaci,
Cu furnici după copaci,
Tot cu ganțe, gănțișoare (gângăanii)
Pân' s-a făcut puiul mare,
Și s-a făcut dolofan,
Și-a zburat în Teleorman...
Mai în vale-n Brătășani
Pe-o crenguță de tufan
Cânta ca un căpitan...
Și scoate glasul de-un an;
Și răsfiră penele
Ca puica sprâncenele;
Și răsfiră din codiță
Ca puicuța din rochiță.

Radu

Lele, lele trei lămâi

Trei lămâi și trei gutui
- Cucule din bălării
Cu zărliḡu'n deal la Jii
Ce mai faci, cum te mai ții,
Pe la mine când mai vii?
- Tomna'n ziua de Florii,
C-atunci cucul cântă întâi!
De Florii cântă cu foc,
De Sâmpetru neam, deloc.
Lele verde trei granate
Vine la 15 de marte,
Cântă vara jumătate
Și să duce-n altă parte...
- Cântă, cântă cucule!
- Nu mai pot, voinicule,
Toată iarna mi-am cântat
Peste Olt, la Calafat
Într-un bordei astupat,
Picătura mi-a picat,
Limba-n gură mi-a-ngețat
Și-un picior mi-a degerat
Nu pot să mai cânt cu drag.

Radu

Cântă, cuce, nu-nceta

C-am dat de inimă ra
Mi-a pierdut murgul șaua,
Șaua și cu ebângea,
Pofilu' și cu scara,
Chinga și trăgătoarea,
Din pozânar batista;
Și le-a găsit mândra mea,
Mă rog de ea să le dea
Și hoțoaica nu prea vrea
Că zice ca să mă ia
Și atunci să mi le dea
S-o vază toată lumea.

Vara vii, vara te duci,
Văd de muncă nu te-apuci,
Mă mir iarna ce mănânci!...
Mănânc putregai de fag
Și beau apă dintr-un lac
Și cânt codrului cu drag.
Cântă, cuculețule,
Cântă toate verile
Și cu primăverile;
Cântă, cuce, nu-nceta
C-am dat de-o inimă ra
Și n-o știe niminea.
Cântă, cuce, nu te da
Să scap de inima ra!...

VI. CUGETĂRI

Foie verde ca mătasa
De-ar ști omul ce e viața,
E mai subțire ca ața;
Zi și noapte și-o petrece
Că nu știi timpul când trece.
N-o să trăiesc cât pământul
Și-o să mor când o da sfântul.

Foie verde trei seminți
Cui n-ascultă de părinți
Plânge cu lacrimi fierbinți!
Eu măre n-am ascultat
Și tare ne-am străinat.
Străin sunt, străin mă cheamă,
Străin sunt de bună seamă...
Streinior ca pasărea,
Milă de la nimenea.

Foie verde și-un costrei
Vi, voi, voi copiii mei
Mi-a venit vremea de-apoi
Să vedeți și voi de noi,

Cum am văzut noi de voi
De v-am făcut măricei
Și v-am scos de la nevoi;
V-am dat pe la case noi,
V-am făcut cară și boi,
Și-acum beți cu capul gol
Și de mine n-aveți dor.

Radu

VII. POPULARE – CUGETĂRI

Lele, lele, bob năut
Cântă păsărica-n crâng
Și mie-mi vine să plâng
Că nu știu cum o s-ajung!...
Omu-mi este ca o floare,
Când îi vine ceasul, moare.

Toate trec, toate se duc,
Toate rămân la pământ
Ce-am iubit nu pot să uit.
Leagă-mi dragostea de gât
Și iubitul așternut
Căci cu el m-am pomenit
De când eram copil mic.
Iubitul mi-a scos barba,
Dragostile, mustața.
Eu când iubeam la copile
Mai era ceva de mine;
Dar acum, la neveste,
Dete barba fără veste,
Mustăcioara să lungește,
Ete firea mea cum este:
Copilele mă urăște,
Nevestele mă-ndrăgește,
Lângă țâță mă lipește,
Mă culcă, mă odihnește!

Foaie verde ca bobu'
Cine-mbtrânește-omu'?'
Numai dragostea și doru'.

Cine-a-mbătrânit lumea?
Doru' și cu dragostea.
Foaie verde mărgărit
Cunosc c-am îmbătrânit,
C-am un preget la suit
Și două la coborât.

VIII. CUVINTE ALESE

„E greu să taci când inima te doare, dar și mai greu e să vorbești când suspinele te-neacă.“

„Toate se sting repede: trupul în sânul pământului și amintirea în sânul vremii.“

„Numai ce intră pe gură, numai de aia ești sigur.“

„Omul când își pierde averea nu pierde nimic. Când pierde cinstea, pe jumătate, iar când pierde curajul, a pierdut tot.“

„Îl duci în spinare și când îl lași jos tot el se vaietă că este ostenit.“

„Eu îl țin pe genunchi și el se vaietă de șezut.“

IX. VORBE CU TÂLC

„Am cumpărat când a fost scump
Și-am vândut când a fost ieftin.“

„Nici sărăcia nu este un cusur,
Nici bogăția, o calitate.“

„Vorba aia: Să nu fie drum fără oameni și să mă găsească moartea șezând.“

„Oaie prinsă de lup, chiar dacă o scapă câinii, oaie nu mai e.“

„Și-a luat nădejdea ca baba de la șorici.“

„Oaia dacă nu poate să-și poarte pielea, o mănâncă lupul.“

„Omul dă cu mâna și-aleargă cu picioarele.“

X. PROVERBE

„Fata mare s-o plângi de noroc, să n-o plângi de frumusețe.“

Obs. Din cele peste 100 de proverbe, vorbe cu tâlc, cugetări, zicători am ales pe acele care ni s-au părut a fi fost folosite de către cei cu care a stat de vorbă și le-am lăsat la o parte pe cele livrești, scoase din dicționare de la marii moralști, precum La Fontaine ș.a.

XI. CUVINTE POCITE (Pleonasme)

- Secret confidențial
- Concordă exact
- Asistența care este de față
- E liber accesul
- Așa, coane, să fie cum zici mata, căci Chiar așa-mi dau și eu cu părerea'n cap cum că eroarea n-a fost greșită în care caz avea de lămurit o deslușire...
- Supliment la adaos
- Imitație identică

Obs. Există, în manuscris, multe asemenea „cuvinte pocite“ care, după părerea noastră sunt ceea ce numim azi – tautologie.

Sunt și expresii ce trădează incultura celui care le folosește, ca de exemplu:

- „identic și la fel“
- „cord de inimă“
- „osficat“
- „îmi pare regret“
- „hartă de muzică“
- „persoană marcată“
- „ocsirvație“
- „diarează trenul“

CUPRINS

Costică CIOBANU – PLENIȚA, folclorist al Olteniei.....	3
Costică CIOBANU-PLENIȚA, nume de referință al folcloristicii oltene.....	6
POVEȚE (COPIII MEI).....	15
I. BALADE	
Miu (variantă).....	21
Trei fete surori.....	22
Kera Keralina.....	24
Jianu.....	27
Cântecul nașului.....	29
Șarpele.....	34
Voinicul Oleach.....	38
II. POPULARE	
Lele, lele, lin pelin.....	42
Foaie verde și-o sipică.....	44
Foaie verde flori domnești.....	44
Foaie verde mărgărit.....	45
Lele, verde trei smicele.....	45
Și-am zis verde trei smicele.....	46
Cine iubește și tace.....	47
Și-am zis verde și-o mălură.....	47
Codrul.....	47
Ocolii peste tot locul.....	47
Aoleo, și iar mi-e rău.....	48
Și-am zis verde-o viorea.....	48
Și-am zis verde foi de pruni.....	49
Femeia care-i urâtă.....	49
Teișorul.....	51
Codrul și omul.....	51

III. POPULARE-HAIDUCEȘTI	
Oltul.....	52
Bată-l sfântu' și lumina.....	53
IV. HAIDUCEȘTI –HOTÊȘTI	
Când eram copil de-o lună.....	55
V. CUCUL	
Cântă, cuculețul!.....	56
Lele, verde foi și-a metru.....	56
Lele, lele, trei lămâi.....	57
Cântă, cuce, nu-nceta.....	57
Vara vii, vara te duci.....	58
VI. CUGETĂRI	
Foaie verde ca mătasa.....	58
Foaie verde trei seminți.....	58
Foaie verde și-un costrei.....	58
VII. POPULARE – CUGETĂRI	
Lele, lele, bob năut.....	59
Foaie verde ca bobu'.....	59
VIII. CUVINTE ALESE.....	60
IX. VORBE CU TÂLC.....	60
X. PROVERBE.....	61
XI. CUVINTE POCITE.....	61